

Akademik Stalk: Kişisel Sunum Mu? Kendini İfşa Zorunluluğu Mu? ◆◆◆ Academic Stalk: Self-Presentation or Self-Disclosure?

DOI: <https://doi.org/10.25204/iktisad.1345827>

Şerife UĞUZ ARSU*

Öz

Makale Bilgileri

Makale Türü:
Araştırma
Makalesi

Geliş Tarihi:
18.08.2023

Kabul Tarihi:
14.09.2023

© 2023 İKTİSAD
Tüm hakları
saklıdır.

Araştırmanın temel amacı, akademik stalk kavramına ilişkin algı ve deneyimleri görünür kılmak ve kavram ile ilgili genel ve geçerli bir tanım ortaya koymaktır. Bu amaçtan hareketle tümevarımsal bir çıkarımda bulunmak amacıyla nitel araştırmanın veri oluşturma analiz ve teknikleri kullanılmış ve fenomenolojik bir yaklaşım benimsenmiştir. Katılımcılar nitel araştırmalarda kullanılan amaçlı örnekleme kapsamında kartopu yöntemi ile belirlenmiştir. Veriler tematik içerik analizi yöntemiyle MAXQDA 22 ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda “Kişisel Sunum: Gören Olmak” ve “Zorunlu İfşa: Görünen Olmak” şeklinde iki ana tema elde edilmiştir. Ana temalar kapsamında akademik stalk kavramı, akademik stalk yapan yani “gören kişi”ler ve stalklanan yani “görülen kişi”ler açısından değerlendirilmiştir. Ayrıca akademik stalk yapılan platformlar, akademik stalk kriterleri ve her iki taraf açısından akademik stalkın neden ve sonuçları ele alınarak akademik stalk kavramı olumlu, olumsuz, akademik ve genel anlamda kavramsallaştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre, akademisyenlerin “Akademik Meraklar”, “Öğrenme/Gelişim Amaçlı Stalk”, “Gündemi Takip Amaçlı Stalk”, “Rekabet Amaçlı Stalk”, “Motivasyon Amaçlı Stalk” ve “Gizli Stalk” yaptıkları ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Stalk, akademik stalk, akademik takip, kişisel sunum, kendini ifşa etme.

Abstract

Article Info

Paper Type:
Research Paper

Received:
18.08.2023

Accepted:
14.09.2023

© 2023 JEBUPOR
All rights
reserved.

The fundamental aim of the research is to make visible the perceptions and experiences related to the concept of academic stalking and to establish a comprehensive and universally applicable definition of the concept. In order to make an inductive inference for this purpose, data generation analysis and techniques of qualitative research were used, and a phenomenological approach was adopted. Participants were determined by the snowball method within the scope of purposeful sampling used in qualitative research. The data were analyzed with MAXQDA 22 using thematic content analysis method. In the study, the concept of academic stalking was evaluated in terms of academic stalkers, that is, "the person who sees", and those who are stalked, that is, "the people who are seen" within the scope of the main themes of "Personal Presentation: Being Seeing" and "Mandatory Disclosure: Being Visible". In addition, academic stalking platforms, academic stalking criteria and the causes and consequences of academic stalking in terms of both parties are discussed and academic stalking are conceptualized in positive, negative, academic and general terms. The research findings have distinct that academics stalk for reasons such as "Academic Curiosity", "Learning/Development Stalk", "Agenda-Purpose Stalk", "Competitive Stalk", "Motivational Stalk" and "Hidden Stalk".

Keywords: Stalk, academic stalk, academic tracking, self-presentation, self-disclosure.

Atıf/ to Cite (APA): Uğuz-Arsu, Ş. (2023). Akademik stalk: Kişisel sunum mu? Kendini ifşa zorunluluğu mu?. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 712-738. <https://doi.org/10.25204/iktisad.1345827>

* ORCID Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, serifeuguz@aksaray.edu.tr

Extended Abstract

Introduction and Research Questions & Purpose:

The concept of "stalk", which has a wide literature and is generally handled with its negative aspects, on different occupational groups and samples in many different fields, and although it is a popular concept in social media, and the follow-up rates in social media accounts have increased significantly in the last ten years, there is not enough data to justify this claim regarding its use in academia with reasonable scientific certainty (Mullen et al., 1999). However, considering the effect of "stalk" behavior on those who show this behavior or those who are exposed to it, the use of the concept as "Academic Stalk" in the academic world brings up the agenda. There seems to be a gap in the literature regarding the academic use of this concept and a general and valid definition. Therefore, the main purpose of the study is to examine the perceptions and experiences related to the concept of academic stalking, to deal with all aspects of the concept and to make a general and valid definition of the concept.

Literature Review:

As a result of the literature review, only one study (Alkan et al., 2022) was found on the academic use of the "stalking" behavior, which is used in many fields. In this study, the causes and consequences of the concept of academic stalking were examined, and it was stated that it would be more appropriate to use the concepts of "prying" and "tahassus" for "academic stalking" behavior in academic life. In the study conducted by Bayraktar and Arıkan (2018), it was stated that it would be appropriate to use the word "stalk" in Turkish as "musallat olma" in order to distinguish it from other types of harassment and to reveal the emotion it creates in the victim. Unlike the studies in the literature, in this study, general and valid definitions of the concept of "academic stalking" were made and the subject was conceptualized by considering all aspects with its criteria, platforms, reasons and results. In addition, starting from the social media theory (Kaplan and Haenlein, 2010) just like in social media platforms, it has also been revealed what the opinions of people who "stalk" or "stalk" on academic social media platforms are about having to make a personal presentation or reveal themselves in academic life.

Methodology:

By revealing the perceptions and experiences of academicians regarding the concept of academic stalking and to make the concept visible and to present a general and valid definition about it, the data generation analysis and techniques of qualitative research were used and a phenomenological approach was adopted. Participants were determined by the snowball method within the scope of purposeful sampling used in qualitative research. The data were analyzed with MAXQDA 22 using thematic content analysis method.

Results and Conclusions:

In the study, the concept of academic stalking was evaluated in terms of academic stalkers, that is, "the person who sees", and those who are stalked, that is, "the people who are seen" within the scope of the main themes of "Personal Presentation: Being Seeing" and "Mandatory Disclosure: Being Visible". In addition, academic stalking platforms, academic stalking criteria and the causes and consequences of academic stalking in terms of both parties are discussed and academic stalking are conceptualized in positive, negative, academic and general terms. The research findings have distinct that academics stalk for reasons such as "Academic Curiosity", "Learning/Development Stalk", "Agenda-Purpose Stalk", "Competitive Stalk", "Motivational Stalk" and "Hidden Stalk". Academic stalking, on the other hand, has been shown to lead to positive and negative consequences for both parties, according to their goals, intentions, expectations, and the effects it creates on them. Negative consequences are "Contribution/raising awareness/awareness/self-suggestion", "Inspiration/Motivation/Ambition/Productivity: If he did it, I'll do it too!", "Positive thoughts towards the stalker: I underestimated!", "Academia networking/social networking" and "Recognizing the other side/guarding/making mistakes.". Positive results are "I don't think prejudiced: I don't care much" and "Negative thoughts towards the stalker: I overestimate", "Low motivation/demoralization", "Waste of time", "Prejudice" and "Wrong modeling".

1. Giriş

Son yıllarda bilgisayar ve internete dayalı yeni iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, kurumsal ve mesleki bilgi edinme anlamında iletişime farklı bir anlayış kazandırmıştır. Bu anlayış çerçevesinde kişilerin bilgi paylaşımı için Twitter, LinkedIn ve YouTube gibi sosyal medya iletişim araçlarının kullanımlarında bir artış görülmektedir (Xiao vd., 2015). İletişimin, herhangi bir sosyal sistem içindeki bilgi sağlama ve bilgiyi iletmek gibi temel fonksiyonları göz önüne alındığında, yeni iletişim teknolojilerinin kullanımı, söz konusu bilgilerin elde edilmesini ya da takip edilmesini ifade eden “stalk” kavramını gündeme getirmektedir. “Stalk” kavramı, “başkaları hakkında bilgi edinmek”, “onları takip etmek” ve “iz sürmek” anlamlarında kullanılmaktadır. Ancak olumlu anlamları ve kullanımlarının yanı sıra “başkalarını rahatsız etmek”, “ısrarlı takip” ve “taciz” gibi anlamlarda kötü niyetli kullanımları da söz konusudur. Ayrıca iletişim, medya (Kaplan ve Haenlein, 2010; Saltık, 2018; Arslan, 2022); örgütler ve örgütsel davranış (Meloy ve Gothard, 1995; Mullen vd., 1999; Ellison vd., 2011; Daft ve Lengel, 1986; siyaset, politika (Every-Palmer vd., 2015); psikoloji, psikiyatri ve sağlık (Meloy ve Gothard, 1995; Meloy, 1999; Mullen vd., 1999; Turmanis, ve Brown, 2006; Every-Paler vd., 2015), adalet ve suç (Meloy ve Gothard, 1995); tüketim ve pazarlama (Jensen vd., 2003); kültürel ve sosyolojik araştırmalar (Yıldız, 2021; Şimşek, 2019); kadına yönelik aile içi şiddet, feminizm ve toplumsal cinsiyet (Tjaden ve Thoennes, 1998; Mustaine ve Tewksbury, 1999; Van der Aa, 2012; Doğan, 2014; Şenses ve Aydoğdu Karaaslan, 2022) gibi birçok farklı alanda, farklı meslek grupları ve örneklemeler üzerinde ve genellikle olumsuz yönleriyle ele alınan “stalk” kavramı oldukça geniş bir alanyazına sahiptir. Ancak her ne kadar “stalk” kavramı sosyal mecralarda popüler bir kavram olsa da yapılan alanyazın taraması sonucunda akademiye yönelik, olumlu anlamıyla kullanılan genel ve geçerli bir tanım ile karşılaşılammıştır. Ayrıca her ne kadar popüler sosyal medya hesaplarındaki takip oranlarının son on yılda önemli ölçüde arttığı görülse de bu iddiayı makul bilimsel kesinlik ile doğrulamak için yeterli veri yoktur (Mullen vd., 1999). Dolayısıyla yapılan alanyazın incelemeleri sonucunda, birçok alanda kullanılan “stalk” davranışının akademik yönüyle kullanımına ilişkin sadece bir çalışmaya (Alkan vd., 2022) rastlanmıştır. Bununla birlikte akademisyenlerin de gerek akademik çalışmalarında gerekse mesleki anlamda “stalk” davranışında buldukları bir gerçektir. Ancak daha çok olumsuz ve kötü niyetli amaçlarla yapılan bir davranış olarak tanımlanan “stalk” davranışının, bu davranışı gösterenlerde ya da davranışa maruz kalanlarda yarattığı etki göz önüne alındığında, kavramın akademik dünyada “akademik stalk” olarak kullanılmasını gündeme getirmektedir. Bu durum, gerek diğer takip ya da taciz etme türlerinden ayrılması gerekse de takip eden ve edilenlerde yarattığı duyguyu ortaya koyması açısından kavramın detaylı olarak incelenmesi ihtiyacını doğurmaktadır. Bu anlamda kavramın akademik yönüyle kullanımı ve genel ve geçerli bir tanımına ilişkin alanyazında bir boşluk olduğu görülmektedir. Dolayısıyla “akademik stalk” kavramına ilişkin algı ve deneyimlerin incelenmesi ve kavram ile ilgili genel ve geçerli bir tanımda bulunmak, çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Söz konusu gerekçelerle ve alanyazındaki boşluğu doldurmak amacıyla “akademik stalk” kavramının incelenmesinin ve kavrama ilişkin genel geçer bir tanım yapılmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Çalışmanın amacından yola çıkarak çalışmada akademisyenlerin yapmış oldukları “stalk” davranışı ve “stalk” davranışında bulunmaya ilişkin algı ve deneyimleri incelenmiştir.

2. Literatür Taraması

2.1. Sosyal Medya ve Stalk

“Stalk”, yeni bir terminoloji olmakla birlikte, tarihte adli tıp davalarında, kurgusal anlatımlarda ve on dokuzuncu yüzyıl “psikiyatri ve aile içi şiddet” literatüründe, “ısrarlı takip”, “iz sürme”, “takıntı” ve “takip etme” gibi anlamlarda kullanılmış ve birçok ülkede federal bir suç olarak sayılmıştır (Mullen vd., 1999; Meloy, 1999). Medya tarafından ise “stalk” kelimesi ilk zamanlar zihinsel bozukluğu olan hayranların ünlülere müdahalesini tanımlamak için “takip etmek” olarak kullanılmıştır. Ancak daha sonra, sürekli olarak tekrarlayan taciz davranışını kapsayacak şekilde genelleştirilmiştir. 1990’da ise

California'nın takip karşıtı yasasında yapılan ilk yasal tanımda “stalk” "kasıtlı, kötü niyetli ve başka bir kişiyi tekrar tekrar takip etme ve taciz etme" olarak tanımlanmıştır (Meloy ve Gothard, 1995; Mullen vd., 1999). Sosyal medya kavramının ise gündemin ilk sıralarında yer almasına rağmen, yöneticiler ve akademik araştırmacılar arasında, bu terime tam olarak neyin dahil edilmesi gerektiği ve sosyal medyanın “Web 2.0” ve “Kullanıcı Tarafından Oluşturulan İçerik” gibi görünüşte birbiriyle değiştirilebilir kavramlardan nasıl farklı olduğu konusunda benzer bir kafa karışıklığı ve terimin tam olarak ne anlama geldiğine dair çok sınırlı bir anlayış mevcuttur (Kaplan ve Haenlein, 2010; Sun ve Shang, 2014). Mobil teknolojilerdeki gelişmeler ile kullanımı artan sosyal medya platformları kişiler hakkında bilgi edinme ve “stalk” davranışında bulunma mecrası haline gelmiştir (Saltık, 2018). Sosyal medya platformları onları çeşitli ağlarla bağlantı kurmak ve ilişkileri sürdürmek için kullanan kişiler için giderek daha popüler bir kaynak haline gelmektedir. Bu anlamda birçok platformun birincil işlevi kişiler hakkında kişisel içerikleri paylaşmak ve dağıtmaktır (Ellison vd., 2011). Ancak sosyal medya platformlarının “kalıcılık” ve “aranabilirlik” gibi teknik özellikleri ile “görünmez izleyiciler” gibi kullanım dinamikleri nedeniyle kamuya açık ve yarı kamusal alandaki bilgi paylaşımları ile ilgili gizlilik endişeleri ve ifşa problemlerini de beraberinde getirmektedir. Bu durum kişilerin sosyal ağlarda bir dereceye kadar kendilerini ifşa etmek zorunda olduklarını ifade etmektedir (Boyd, 2008; Shane-Simpson vd., 2018). Ancak burada dikkat çekici olan nokta, Kaplan ve Haenlein’in (2010), sosyal medya tanımında vurguladıkları “Web 2.0” ve “Kullanıcı Tarafından Oluşturulan İçerik” kavramlarıdır. Web 2.0, içerik ve uygulamaların artık kişiler tarafından yorumlanıp yayınlanmadığı, bunun yerine tüm kullanıcılar tarafından katılımcı ve işbirlikçi bir şekilde sürekli olarak değiştirildiği bir platformdur. Bloglar, sözlükler ve ortak projeler bu kapsamda yer almaktadır. “Kullanıcı Tarafından Oluşturulan İçerik” ise kişilerin sosyal medyayı kullanma biçimlerinin toplamı olarak görülmekte ve genellikle halka açık olan ve son kullanıcılar tarafından oluşturulan çeşitli medya içeriği biçimlerini tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu anlamda araştırmacılar, yukarıda verilen sosyal medyanın genel tanımından yola çıkarak sosyal medya türlerini ayırt etmek için Tablo 1’de görülen sınıflandırmayı ortaya koymuşlardır.

Tablo 1. Sosyal Medya Sınıflandırması

		Sosyal mevcudiyet/Medya zenginliği		
		Düşük	Orta	Yüksek
Kendini sunma/ Kendini ifşa etme	Yüksek	Bloglar	Sosyal ağ siteleri (ör., Facebook)	Sanal sosyal dünyalar (ör., İkinci hayat)
	Düşük	Ortak Projeler (ör. Wikipedia)	İçerik toplulukları (ör. Youtube)	Sanal oyun dünyaları (Warcraft dünyası)

Kaynak: Kaplan ve Haenlein, 2010

Modelde araştırmacılar tarafından yapılan bu sınıflandırma, sosyal medyanın iki temel unsuru olan “Medya Araştırması” (sosyal mevcudiyet/medya zenginliği) ve “Sosyal Süreçler” (kendini sunma/kendini ifşa etme) alanındaki teorilere göre yapılmıştır. Buna göre, medya araştırması unsurundaki sosyal mevcudiyet teorisi, medyanın iki iletişim partneri arasında ortaya çıkmasına izin verdiği "sosyal varlık" derecesinde farklılık gösterdiğini belirtmektedir. Sosyal mevcudiyet ne kadar yüksek olursa, iletişim ortaklarının birbirlerinin davranışları üzerindeki sosyal etkisi o kadar büyük olacaktır. Medya zenginliği ise muğlak ve belirsiz olan bilginin oluşmasını engelleyen ve iletilen bilginin yeniden üretilmesini sağlayan bir iletişim ortamıdır (Bıdın vd., 2011; Uzun ve Uluçay, 2017). Medya zenginliği teorisi, medyanın sıralama kriterlerinin, bilgi taşıma, vücut dili gibi geri bildirim ipuçları sağlama, mesajın hedeflenen alıcı için özel olarak oluşturulmasına veya değiştirilmesine izin verme ve iletişimcilerin duygularını iletme gibi yeteneklerine dayanmaktadır (Kaplan ve Haenlein, 2010; Bıdın vd., 2011; Daft ve Lengel, 1986). Sosyal medyanın sosyal süreçler boyutunda yer alan “Kendini sunma” kavramı ise herhangi bir sosyal etkileşimde, kişisel bir imaj yaratma, kendini siber ortamda sunma ve olumlu bir izlenim bırakma gibi sebeplerle, başkalarının kendileri hakkında oluşturduğu izlenimleri kontrol etme arzusuna sahip olmalarıdır. Genellikle böyle bir sunum, “Kendini ifşa etme” yoluyla yapılmaktadır. Bir diğer deyişle, kişinin vermek istediği imajla tutarlı

olan kişisel bilgilerin (düşünceler, beğeniler) bilinçli veya bilinçsiz olarak ifşa edilmesidir (Schau ve Gilly, 2003; Kaplan ve Haenlein, 2010).

2.2. Stalk ve Akademik Stalk

Son birkaç yüzyıldır bilgi ve iletişim teknolojilerindeki görülen hızlı gelişmelerin etkisiyle, teknoloji hayatımızın önemli bir bölümünü kapsamaktadır. Teknolojide yaşanan gelişmeler kişileri, iş yapma şekillerini ve iş yaşamındaki davranış biçimlerini etkilemektedir. Bu sayede kişiler hem özel hayatlarında hem de iş yaşamlarında teknolojiyi aktif bir şekilde kullanmaktadırlar. Teknolojinin hayatımıza kazandırdığı kavramlardan birisi de “stalk” kavramıdır. Alanyazına İngilizce “stalk” kelimesinden girmiş olan ve esasen avcılık terminolojisinde “Avına hissettirmeden yaklaşmak” anlamını ifade eden ve Türkçe’de “taciz”, “ısrarlı takip”, birini rahatsız etmek” ve “iz sürmek” gibi anlamlarda kullanılan (Mullen vd., 1999; Bayraktar ve Arıkan, 2018) “stalk” kelimesi; bir kişinin güvenliğini tehdit edecek şekilde kasıtlı, kötü niyetli ve ısrarlı bir şekilde takip ve taciz edilmesi” olarak tanımlanmaktadır (Meloy, 1999). Westrup’a göre (1998), alanyazında “stalk” kavramına ilişkin yapılan “iz sürme”, “takip etme” veya “ısrarlı takip” tanımları arasında da bir uyumsuzluk söz konusudur. Özellikle “ısrarlı takip” tanımında genel bir davranış sınıfı ile belirli birini takip etme eylemi arasında ayırım yapılmamaktadır. Örneğin, genelde takip etme olarak çeşitli davranışlardan söz edilse de (örn. telefon etme), takip etme aynı zamanda hem gizli takip etme hem de suç teşkil etmeyen durumlarda ortaya çıkabilen gizli takip veya takip etme eylemi anlamına gelmektedir. Belki de bu nedenle araştırmacılar, genellikle iz sürme olarak kabul edilen davranış sınıfını belirtmek için “takıntılı takip” (Meloy ve Gothard, 1995) gibi yeni terimler ortaya koymuşlardır. Aynı şekilde saplantılı takip, ilgili davranışların genel sınıfına (örn. telefon etme vb.) atıfta bulunabilir, ancak bu sınıf içindeki belirli bir eyleme de uygulanabilir. Tanımlarla ilgili diğer bir sorun, "takıntılı" kelimesinin kullanımıyla ilgilidir. Bu kelimenin “istenmeyen” veya “araya giren” olarak ifade edilmesi saplantıların takipçinin bakış açısından zararsız olduğunu ima ederken; diğer taraftan bakıldığında, yalnızca saplantılı bir kişi tarafından izleneceği için bu tanım düzeyinde sorunludur. Soyut tanımlar, kişinin bakış açısına göre farklı yorumlanma riskini taşımaktadır. Westrup’a göre (1998), bir diğer husus ise araştırmaların çoğu, tacizcilerin ayırt edici özelliklerini (suç geçmişi, eğitim düzeyi vs.) ayırt etmek, takipçi türlerini (takipçiler ve diğer suçlular) belirlemek ve kim taciz eder, kimin takip etmesi muhtemeldir, neden takip eder, hangi takipçiler en tehlikelidir ve etkili bir şekilde nasıl müdahale edilir gibi soruların yanıtlarını bulmak için iz sürenlerin belirli özelliklerini incelemeye odaklanmıştır. Ancak bu durumda da grupları ayırmak için kullanılan kriterlerin belirsiz veya şüpheli olması bulguların yorumlanmasını zorlaştırmıştır. Bayraktar ve Arıkan (2018) tarafından yapılan araştırmada ise “stalk” kelimesinin diğer taciz türlerinden ayrılması ve mağdurda yarattığı duyguyu ortaya koyması adına Türkçe’de “musallat olma davranışı” olarak kullanılmasının uygun olacağı belirtilmiştir. Bu araştırmaya göre musallat olma davranışı, teknolojik gelişmeler, sosyal ağlar ve sosyal medyadaki ilerlemeler ile psiko-sosyal ve hukuki açıdan önemi giderek artan önemli bir sosyal sorun haline gelmiştir (Pathe ve Mullen, 1997; Bayraktar ve Arıkan, 2018). Ancak bu olumsuz bir şekilde, daha çok “fiziksel takibin” ve kötü niyetin vurgulandığı “stalk” kavramı, günümüzde teknolojide yaşanan gelişmelerle birlikte dönüşüm yaşamış ve hem fiziksel hem de sanal ortamda olumlu şekillerde de kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla birlikte “stalk” kavramı sosyal medyada fenomen bir kavram olmuştur. Birçok sosyal mecra da dile getirilen bu kavram, kişilerin sosyal platformlarda birbirlerini “takip etmelerini”, başka kişiler hakkında “bilgi edinmelerini” sağlayan bir kavram olarak kullanılmaktadır. Hatta oldukça sıradanlaşan, rutinleşen ve doğal bir eyleme dönüşen bir kavram olarak hayatımızda yer almaktadır. Artık sadece sosyal hayatta değil iş hayatında da çalışanların iş arkadaşlarının hayatına ilişkin merak duygusu ya da başka birçok sebeple onları takip etme ve onlarla ilgili bilgi toplama isteklerinden kaynaklanarak “stalk” yaptıkları ya da “stalklanma”ya maruz kaldıkları düşünülmektedir. Kişilerin sosyal medyada yaptıkları paylaşımlar ile dış görünüşleri, hoşlandıkları şeyler, hobileri, meslekleri, aile bağları ya da diğer duygusal bağları özetle iş ya da özel hayatlarına dair tüm bilgilerini diğer

kullanıcılara sunarak diğer kullanıcılara kendi öz benlikleri hakkında fikirler sunmakta, bir nevi kendilerini ifşa etmektedirler (Saltık, 2018). Aynı şekilde kişiler paylaşılan bu bilgilerden başkaları hakkında fikir edinmekte yani “stalk” davranışında bulunmaktadırlar. Tablo 1’deki Kaplan ve Haenlein’in (2010) modelinde yer alan sosyal medya türlerine ilişkin Web 2.0” ve “Kullanıcı Tarafından Oluşturulan İçerik” sınıflandırmasından yola çıkarak sosyal medya türüne ve platformlarına göre kişilerin sosyal ağlarda kendilerini bir dereceye kadar ifşa etmek zorunda oldukları görülmektedir. Dolayısıyla herkese açık olan bazı sosyal medya platformları ile herkese açık olarak kullanılması tercih edilen sosyal medya hesapları “stalk”lanmaya” açık hale gelmektedir. Bu bakımdan sosyal medya platformlarının yaygın olarak kullanılması, popüleritesi ve birer fenomene dönüşmesinde her bir platformun farklı özellikte olmasının yanı sıra kişilerin kullanım amaçları da etkili olmaktadır (Güzel, 2016). Buradan hareketle, “stalk” kavramının olumlu ve olumsuz anlamlarda ve amaç ve niyetlere göre farklılıklar göstermesi ve bu davranışın gittikçe artması “stalk” kavramının akademik hayatta da yer edindiği, sosyal medya kullanımı ve “stalk” davranışlarının akademik hayatta da gerçekleştiği düşünülmektedir. Günümüzde insanlar akademik hayatta da başkalarını takip etmekte, onlar hakkında bilgi toplamakta, “stalk” davranışında bulunmaktadırlar. Dolayısıyla akademisyenlerin de meslektaşlarına ve araştırmacılara ilişkin “stalk” davranışında buldukları veya kendilerinin de “stalklanma”ya maruz kaldıkları düşünülmektedir. Bu bakımdan birçok farklı iş kolunda ve ünlüler/tanınmış kişiler, öğretmenler, mühendisler, avukatlar vs. birçok farklı meslek grubunda olduğu gibi akademik hayat için düşünüldüğünde de sosyal medyayı kullanım amaçlarına ve niyetlerine göre olumlu ve olumsuz anlamlarda ve farklı niyetlerle “stalk” yapılmaktadır. Alkan vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada, sosyal medya aracılığıyla başkaları hakkında toplanan bilgilerin her zaman kötü niyet taşımayacağı düşüncesinden hareketle “stalk” kavramının yetersiz kaldığı bunun yerine akademik hayatta yapılan “akademik stalk” davranışına yönelik “tecessüs” ve “tahassüs” kavramlarının kullanımının daha uygun olacağı belirtilmiştir.

Tüm bu bilgiler ışığında literatürde dikkat çekici birkaç nokta bulunmaktadır. Bunlardan ilki, görüldüğü gibi henüz “stalk” kavramına ilişkin tanımlarda fikir birliği bulunamamış, tanımların kişiye özgü ve yoruma açık olduğu görülmüştür. Takip edenler için ise net kriterler belirlenememiştir. Bu noktada “stalk” davranışının ne niyetle yapıldığı ve yapan kişilerin özellikleri de önem kazanmaktadır. Ancak daha çok olumsuz ve kötü niyetli amaçlarla yapılan bir davranış olarak tanımlanan “stalk” davranışının, bu davranışı gösterenlerde ya da davranışa maruz kalanlarda yarattığı etki göz önüne alındığında, daha önce de belirtildiği gibi, gerek diğer takip ve iz sürme ya da taciz etme türlerinden ayrılması gerekse de takip eden ve edilenlerde yarattığı duyguyu ortaya koyması adına diğer taciz türlerinden yani stalk’tan ve akademik stalk’tan farklı olduğu düşünülmektedir. Akademik hayatta yapılan “stalk” davranışı hem kavram tanımı hem nedenleri hem de takip eden kişilerin özellikleri ile niyetleri bakımından takip, iz sürme ve taciz türlerinden ayrılmaktadır. Dolayısıyla “akademik stalk” kavramına ilişkin henüz genel ve geçerli bir tanıma rastlanmamıştır. İkinci olarak, tıpkı sosyal medya platformlarında olduğu gibi akademik sosyal medya platformlarında (Akademia, Resarchgate vb.) da kişiler iş, özel ve akademik hayatlarına ilişkin kişisel bir sunumda mı bulunmakta, yoksa kendilerini ifşa etme zorunluluğunda mı kalmaktadırlar? Ayrıca “akademik stalk”ın “ısrarlı takip”, “birini rahatsız etmek”, “taciz” olarak adlandırılmaması düşünülmekle birlikte elbette “akademik stalk”ın da birçok şekilde ve sebeple kötü niyetle yapılabilmesi muhtemel görülmektedir. Bu bakımdan yukarıda sıralanan dikkat çekici sorulardan yola çıkarak merak duygusu uyandıran nokta; akademik hayatta kişilerin, sosyal medya platformlarında özel ve akademik hayatları ile ilgili yapılan “akademik stalk” davranışına ilişkin algı ve deneyimlerinin ve “stalk” yapan ya da “stalklanan” kişi olarak her iki taraf açısından stalk davranışına ilişkin düşüncelerinin neler olduğudur. Kaplan ve Haenlein’in (2010) modelindeki sosyal medyanın “Medya Zenginliği” ve “Kendini İfşa Etme” özelliklerinden kaynaklı kişiler “stalk” yapmakta, “stalk” davranışına maruz kalmakta yani “stalk”lanmak” durumunda kalmaktadırlar. Bu modelden yola çıkarak, akademik hayatta kişilerin iş, özel ve akademik hayatları ile ilgili kişisel sunumda bulunmak ya da kendini ifşa etmek zorunda kalmak ile ilgili düşünceleri nelerdir? Merak

edilen bu noktalardan yola çıkan ve kendisi de akademik hayatın içerisinde yer alan araştırmacının da “akademik stalk” a ilişkin mevcut durumun farkında olması “stalk” davranışını anlama ve bu davranışın nedenleri, sonuçları, kimler için, nerelerde, ne şekilde ve hangi niyetlerle “stalk” davranışında bulunduğu incelemeyi gerektirmiştir. Bu merak duygusu ve çalışmaya ilişkin çabaların pratik yararına vurgu yapılarak, akademik stalk üzerine alanyazındaki boşluğu dolduracak ve kavramı diğer takip ve taciz türlerinden ayıracak genel ve geçerli bir akademik stalk tanımının yapılmasının alanyazındaki söz konusu boşluğu dolduracağı ve alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın temel amacı, akademik stalk kavramına ilişkin algı ve deneyimlerin incelenmesidir. Bu ana amaç kapsamında belirlenen ve nitel içerik için cevaplanmaya çalışılan alt sorular şu şekilde belirtilebilir:

- Akademik stalk kavramı ne anlam ifade etmektedir?
- Akademisyenlerin akademik stalk kavramına ilişkin deneyimleri ve bu deneyimlere yükledikleri anlamlar nelerdir?
- Akademisyenler kendilerini akademik stalk yapan ya da yapılan kişi olarak nasıl anlamlandırmaktadırlar?
- Akademik stalk davranışının, bu davranışı gösterenlerde ya da bu davranışa maruz kalanlarda yarattığı etkiler nelerdir?
- Akademisyenlerin akademik stalk yapma nedenleri, akademik stalk kriterleri ve akademik stalk yapma yöntemleri nelerdir?
- Akademik stalk kişisel bir sunum mu yoksa kendini ifşa etme zorunluluğu mudur?
- Akademik stalk kavramı genel geçer ve kapsamlı bir şekilde nasıl kavramsallaştırılabilir?

3.2. Araştırmanın Modeli (Deseni/Tasarımı)

Bu çalışmada, akademik stalk kavramına ilişkin algı, deneyim ve bakış açılarının ortaya konulması ve kavrama ilişkin tümevarımsal bir çıkarımda bulunmak amacıyla nitel araştırmanın veri oluşturma ve analiz teknikleri kullanılmıştır. Nitel araştırma çeşitli veri oluşturma yöntemlerinin analiz edilerek bakış açıları, olaylar ve durumların gerçekçi ve bütüncül bir bakış açısıyla ortaya konulduğu bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Nitel araştırmaların temel amacı, algı ve deneyimlerin ortaya çıkarılmasını sağlamaktır. Bu kapsamda, çalışmada, nitel araştırma yöntemi bağlamında akademisyenlerin akademik stalk kavramına ilişkin deneyimlerini derinlemesine incelemek amacıyla, fenomenolojik bir yaklaşım kullanılmıştır. Fenomenolojik yaklaşım, kişilerin bir fenomen veya kavramla ilgili deneyimlerinin ortak anlamını keşfetmeye çalışan nitel bir yaklaşımdır (Higinbottom, 2004; Creswell, 2020). Fenomenolojik yaklaşımın amacı, yaşanan deneyimi anlamlandırmaktır, dolayısıyla önemli olan genelleme yapmak değil, fenomeni tanımlamak ve fenomene ilişkin kişisel deneyimleri ortaya çıkarmaktır (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020). Buradan hareketle bu çalışmada ele alınan fenomen, akademik stalktır.

3.3. Katılımcıların Belirlenmesi

Katılımcılar, nitel araştırmanın örnekleme stratejilerinden biri olan amaçlı örnekleme kapsamında kartopu yöntemi ile belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemi, araştırmanın amacı ve konusuna uygun olarak araştırmaya dahil edilecek unsurların ve belirlenen ölçütleri sağlayan kişilerin araştırmacı tarafından bilinçli olarak seçilmesini sağlayan örnekleme yöntemidir (Higinbottom, 2004; Patton, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu noktadan hareketle amaçlı örnekleme

yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme kapsamında kullanılan bu yöntemlerden ölçüt örneklemede amaç, incelenen fenomen hakkında deneyimleri olan bireylerin düşüncelerini yansıtmak ve bilgi açısından zengin olma olasılığı olan durumların anlaşıldığından emin olmayı sağlamak (Patton, 2014) iken maksimum çeşitlilik örneklemede amaç, çalışmanın katılımcılarını çeşitlendirerek katılımcıları birbirinden ayırabilecek bazı değişkenlerin dikkate alınarak, örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek katılımcıların çeşitliliğinin ve görüşlerinin söz konusu farklılıkları maksimum derecede yansıtmaya veya karmaşık bir fenomenin ortaya çıkmasına imkân vermektir (Creswell ve Clark, 2015; Uğuz Arsu vd., 2020). Bu amaçla çalışmada ölçüt örneklemeden hareketle sadece akademisyen olan katılımcılar seçilmiştir. Ayrıca, örneklemin kavrama ilişkin mümkün olduğunca geniş çeşitlilikte deneyim ve bakış açısı sağlayacak kişileri kapsamaya ve konuya ilişkin derinlemesine bilgi edinilmesi adına, maksimum çeşitlilik örnekleme esas alınarak Türkiye'nin farklı büyüklük, gelişmişlik seviyesi, akademik iklim ve kültüre sahip kamu ve özel üniversitelerinde görev yapmakta olan; cinsiyet ve unvan bakımından farklılıklara ve görev aldıkları üniversitelere göre çeşitli deneyimlere sahip olan akademisyenler katılımcı olarak seçilmiştir. Bu kriterlere ek olarak uzmanlık alanlarına göre de farklı bakış açılarına sahip olacağı düşünüldüğünden sağlık, sosyal, fen gibi farklı alanlarda çalışan, farklı fakültelerde görev yapan her gruptan akademisyen araştırmaya dahil edilmiştir. Ancak katılımcıların gizliliği esas alındığından katılımcı bilgilerinde çalışma alanlarına yer verilmemiştir. Bu anlamda katılımcılar arasında heterojen bir yapı oluşturulmuştur. Bu kapsamda her unvandan akademisyene ulaşılmış olmasına rağmen araştırmaya sadece gönüllü olan katılımcılar dahil edilebildiği için Dr. Öğr. Üyesi, Doç. Dr. ve Öğr. Gör. unvanlarından 16 akademisyen gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcıların demografik bilgileri Tablo 2'de incelenebilir.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Katılımcı	Cinsiyet	Unvan	Görev Yaptığı Üniversite	Fakülte/MYO
1	Erkek	Dr.Öğr.Üyesi	Aksaray Üniversitesi	Sosyal Bilimler MYO
2	Erkek	Doç.Dr.	Aksaray Üniversitesi	Sosyal Bilimler MYO
3	Kadın	Dr.Öğr.Üyesi	Kapadokya Üniversitesi	İİBF
4	Kadın	Dr.Öğr.Üyesi	Konya Teknik Üniversitesi	Mühendislik ve Doğa Bilimleri
5	Kadın	Doç. Dr.	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üni	Sağlık Bilimleri Fakültesi
6	Erkek	Dr.Öğr.Üyesi	Uludağ Üniversitesi	Ziraat Fakültesi
7	Kadın	Dr.Öğr.Üyesi	KTO Karatay Üniversitesi	Ticaret ve Sanayi MYO
8	Kadın	Dr.Öğr.Üyesi	Beykent Üniversitesi	İİBF
9	Erkek	Doç.Dr.	Eskişehir Teknik Üniversitesi	Ulaştırma MYO
10	Kadın	Öğr.Gör.	Erciyes Üniversitesi	Sağlık Bilimleri Fakültesi
11	Erkek	Dr.Öğr.Üyesi	Tokat Gaziosmanpaşa Üni.	Ziraat Fakültesi
12	Erkek	Dr.Öğr.Üyesi	Osmaniye Korkut Ata Üni.	Osmaniye MYO
13	Erkek	Doç.Dr.	Kocaeli Üniversitesi	İşletme Fakültesi
14	Kadın	Dr.Öğr.Üyesi	Çankırı Karatekin Üniversitesi	İİBF
15	Erkek	Doç.Dr.	Bayburt Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi
16	Kadın	Doç.Dr.	İzmir Kâtip Çelebi Üni.	Sağlık Bilimleri Fakültesi

3.4. Veri Oluşturma Süreci

Araştırma verilerini toplama sürecine başlamadan önce, katılımcıların konu hakkındaki fikirlerini tespit etmeye yönelik olarak alanyazın dikkate alınarak soru yönergesi hazırlanmıştır. Hazırlanan soru yönergesi ile pilot görüşmeler yapılarak uzman görüşü alınmış ve gerekli düzenlemeler yapılarak nihai görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak derinlemesine görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Katılımcılar görüşme öncesi araştırmanın amacı, uygulanma yöntemi, görüşmelerin gizliliği vs. gibi konularda bilgilendirilmişler ve kendilerinden araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarını belirten sözlü ve yazılı onamları alınmıştır. Görüşmeler, 5 Nisan-13 Haziran 2023 tarihleri arasında, katılımcılar için uygun olan zaman dilimlerinde yüz yüze ve Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemine göre belirlenen kişilerle yapılan görüşmeler doyuma ulaştığında araştırmanın veri toplama süreci sonlandırılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmanın amacı ve tasarımına uygun olarak gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerin her birinde görüşmecilerin onayı ile alınan ses kayıtları günlük ve haftalık periyotlarla düzenli olarak transkripsiyon (deşifre) işlemleri yapılarak raporlaştırılmıştır. Deşifre raporları, içerik analizinde birincil kaynak olarak kullanılmıştır. Verilerin analizinde, fenomenolojik yaklaşımın “fenomenolojik indirgeme, imgesel çeşitleme ve öz” aşamalarından oluşan ve her bir aşamanın kendi içerisinde “Listeleme, indirgeme, kümeleme, karşılaştırma, tanımlamaların oluşturulması ve yorumlanması” şeklinde sekiz aşamayı içerdiği analiz adımları gerçekleştirilmiştir (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020). Ayrıca verilerin analizinde tematik içerik analizi yöntemi kullanılmış ve deşifresi yapılan ses kayıtları bilgisayar destekli nitel araştırma programı MAXQDA 22 ile analiz edilmiştir. Program üzerinden kodlar ve alt kodlar oluşturulmuş, araştırmacıya hatırlatıcı olması açısından memolar hazırlanmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak tematik içerik analizi yapılmıştır. Ayrıca araştırmanın sonuçları MAXQDA 22 nitel analiz programından “Görsel Araçlar” ile haritalandırılmıştır (Silver ve Lewins, 2018). Tematik içerik analizi aşamaları Corbin ve Strauss (2014) tarafından kodlama, kavramsallaştırma ve kategorizasyon (tema oluşturma) olarak ifade edilmiştir. Bu bağlamda analiz, verilerin kodlanması, temaların belirlenmesi, kod/temaların düzeltilmesi ile bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklinde dört aşamada gerçekleşmiştir. Araştırmanın analizlerinin raporlanmasında ise analizlerin özetinin verilmesi, elde edilen sonuçların yorum ve bağlantılar kurarak farklı sonuçlarla karşılaştırılmasının yapıldığı tartışmanın yapılması ve son olarak çıkarımlar yapma şeklinde fenomenolojik yaklaşımın raporlanmasına uygun olarak üç bölümlü yazım gerçekleştirilmiştir (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020; Lester, 1999).

3.6. Araştırmanın Geçerliliği, Güvenirliği ve Etik Konular

Araştırma için Aksaray Üniversitesi, İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan 18.04.2023 tarih ve 2023/03-52 sayılı onay alınmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelere katılan görüşmeciler, görüşme öncesi araştırmanın amacı, yöntemi, görüşmelerin gizliliği gibi konularda bilgilendirilmiş ve istedikleri zaman araştırmadan çekilebilecekleri hatırlatılmıştır. Ayrıca görüşmeye katılan her bir katılımcıdan görüşme öncesi araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarını belirten bilgilendirilmiş onam formu aracılığıyla yazılı onamları ve görüşme esnasında da ses kayıtları aracılığıyla sözlü onamları alınmıştır. Verilerin analizi ve raporlanması sürecinde görüşmecilerin isimleri anonim hale getirilerek “G-01-E-DÖÜ-AKSARAY” olarak kısaltılmıştır. Görüşme formu oluşmadan önce alanyazın dikkate alınarak hazırlanan soru yönergesi için örgütsel davranış alanında doktor unvanına sahip nitel araştırma konusunda uzman iki akademisyenden görüş alınmıştır. Verilerin analizinde, analiz sürecinin şeffaflığını sağlamak adına araştırmanın geçerlilik/ güvenirliliğini arttıran MAXQDA 22 paket programı kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar alanyazınla ilişkilendirilerek rapor edilmiştir. Analizde paket programların kullanılması “zaman, mekân, geçerlik ve güvenirlilik, şeffaflık ve görsellik” açısından avantaj sağlamaktadır. Özellikle geçerlik ve güvenirlilik açısından çalışmanın geçerlik ve güvenirliliğinin kanıtlanabilmesi ve şeffaflığının sunulabilmesi için araştırmacının elinde kanıt olmasını sağlamaktadır. Programda oluşturulan araştırma projesi üçüncü kişilere bilgi verilebilmesi açısından bir araç niteliği taşımaktadır. Böylece soruların değerlendirilmesinde uzman görüşünden yararlanılarak, bilgisayar destekli nitel veri analizi programı kullanılarak, araştırmacının araştırmadaki rolü net olarak ifade edilerek gözlem ve derinlemesine betimleme kullanılarak, araştırmanın geçerlik, güvenirlilik ve etik hususlarına özen gösterilmiş ve araştırmanın şeffaflığı sağlanmıştır. Brantlinger vd. (2005) ve Creswell (2020), nitel araştırmanın geçerlik ve güvenirliliğine ilişkin ölçütler; üçgenleme (veri, teori, yöntem ve araştırmacılar), olumlu ya da olumsuz örneklere yer verme, araştırmacının rolünün açık bir şekilde ifade edilmesi, katılımcıların transkripsiyonlarının gözden geçirilmesi ve onaylanması, analiz ve yorumların kendine özgü ve önyargılı olmaması adına araştırmanın tasarlanmasında birden fazla araştırmacının dahil edilmesi, derinlemesine veri toplama, verileri ayrıntılı betimleme, verileri saklama, transfer edilebilirliği sağlamak için araştırmacının raporda şeffaf, adil ve sistematik olmasıdır. Bu özellikler dikkate alınarak araştırmada; çoklu ve

değişik veri toplama teknikleri ile çoklu teoriler kullanılarak üçgenleme yapılmış, çalışmanın amacına uygun olarak ve literatür göz önüne alınarak hazırlanan sorular nitel çalışma ile açık uçlu ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniğine uygun olması açısından uzman görüşü çerçevesinde revize edilmiş ve veriler üzerinde kontrol sağlanmış, araştırmanın yöntemi ve tasarlanması süreçlerinde alan uzmanı ve uzman araştırmacılarla işbirliği yapılmış, toplanan veriler her bir katılımcıya özel olarak sınıflandırılarak dosyalanmış, araştırmacı olarak sürecin doğal bir parçası olarak katılımcılarla doğrudan görüşülmüş, ayrıntılı ve derinlemesine veri toplamaya ve detaylı veri analizine özen gösterilmiş, araştırmadan elde edilen sonuçlar alanyazın ile ilişkilendirilerek rapor edilmiş ve son olarak araştırmacının araştırmadaki rolünün net olarak ifade edilmesine ve etik hususlara özen gösterilmiştir.

3.7. Araştırmacının Rolü

Kendisi de akademik hayatın içerisinde yer alan ve akademisyen olarak görev yapan araştırmacı “akademik stalk” a ilişkin mevcut durumun farkındadır ve bu anlamda deneyimleri bulunmaktadır. Ayrıca araştırmacının bizzat kendisinin anahtar veri toplama aracı olması, araştırma konusu ile ilgili sahada zaman harcaması, katılımcılarla birebir ve yakından ilişki kuran kişi olması nedeniyle araştırmacı katılımcıları ile iletişime geçmiş ve güven ilişkisi oluşturmuştur. Ayrıca nitel araştırma konusunda deneyimleri olan araştırmacı verilerin deşifre edilmesi, ilk açık kodlamaları yapma, analiz, sentez ve yazım aşamalarını gerçekleştirmiştir. Bunlara ek olarak, araştırmacı etik hususlar çerçevesinde, akademisyenlerin deneyimlerini dinlerken taraflı ve önyargılı olmaktan ziyade akademisyen kimliğini bir tarafa bırakarak ve önyargılarından bağımsız olarak kendisini akademisyenlerin yaşadıklarını anlamaya ve anlamlandırmaya yönelmiştir. Dolayısıyla bu bakış açısı araştırmacının kendi deneyimlerini olumsuz etkilememiş, aksine dinlenen deneyimler araştırmacıya farklı bakış açıları kazandırarak önyargılarını bir tarafa bırakması, konuya dair eksik ve güçlü yanları kavrayabilmesi, araştırma konusuna ve mesleğine ilişkin deneyim kazanması gibi olumlu katkılar sağlamıştır.

4. Bulgular

Akademisyenlerin akademik stalk kavramına ilişkin deneyimleri incelendiğinde, tematik içerik analizi sonucuna göre temalar, “Akademik stalk: kişisel sunum mu? kendini ifşa zorunluluğu mu?” ana teması altında toplanmıştır.

Şekil 1. İçerik Analizi Ana Temaları (MAXQDA-codes-sub-codes).

Şekil 1’de görüldüğü gibi akademik stalk kavramına ilişkin analiz sonuçları akademik stalk’ı yapan ve akademik olarak stalk’lanan kişiler odağında iki ayrı bölümde incelenmiştir. “Tema I. Kişisel Sunum: Gören Olmak” odağında katılımcılar akademik stalk kavramını, akademik stalk yapan kişiler yani başkasını izleyen, takip eden yani “gören kişi” olarak değerlendirirken; “Tema II; Zorunlu İfşa: Görünen olmak” teması odağında ise kendileri ile ilgili akademik stalk yapılan yani “görülen” ve bir anlamda kendilerini zorunlu olarak ifşa etmek durumunda olan kişiler olarak

değerlendirmişlerdir. Bu anlamda “görünen olmak” ve “gören olmak” kavramları “akademik stalk yapan” ya da “kendileri hakkında akademik stalk yapılan” anlamlarını ifade etmektedir.

4.1. Tema I. Kişisel Sunum: Gören Olmak

Akademisyenlerin akademik stalk kavramına ilişkin deneyimleri incelendiğinde, ön plana çıkan ilk ana tema “*Kişisel Sunum: Gören olmak*” odağında, “*Akademik Stalk Tanımı ve Anlamı*”, “*Akademik Stalk Nedenleri*”, “*Akademik Stalk Tarafları*”, “*Akademik Stalk Kriterleri*” ve “*Akademik Stalk Sonuçları*” şeklinde beş alt tema ön plana çıkmaktadır.

4.1.1. Alt Tema I. Akademik Stalk Tanımı ve Anlamı

“*Akademik Stalk Tanımı ve Anlamı*” odağında, akademisyenler akademik stalk kavramı ile ilgili algılarından bahsetmişler ve akademik stalk kavramına yönelik “*Akademik anlamda*”, “*Olumlu anlamda*” ve “*Hem olumlu hem olumsuz anlamda*” tanımlamalarda bulunmuşlardır. Akademisyenler için akademik stalk kavramı “*Akademik anlamda*”; “*Bilgiye erişme/kişileri tanıma yolu*”, “*Akademik çevre edinme: güncel akademik bilgilere ulaşma*”; “*Akademik sosyal medya platformlarında gezinmek*”, ve en çok “*Kişinin akademik yönüyle alakalı takip: kim ne yapmış?*” ve “*Gündemdeki bir konuyu ya da bireyi akademik anlamda araştırmak*” gibi “*Akademik bilgi edinmek için yapılan takip*”; “*Gereksinimlere cevap aramak*” şeklindeki tanımlamaları ifade etmektedir.

(...)ilk aşamada akademik stalkı tanımlayacağımız için daha çok akademik paydaşlara, akademik o göstergeler, yani kişinin akademik yönüyle alakalı bir takım takip, izleme süreci diye düşünebilirim (G-13-E-D-KOCAELİ). Akademik stalk deyince, yani günümüzde özellikle internetin sağladığı imkanlar sayesinde bireysel anlamda da olsa işte (...) hangi konuda ne kadar çalışma var, hangi konular daha gündemde gibi herhalde akademik anlamdaki şeylerden bahsedebiliriz (G-03-K-DÖÜ-KAPADOKYA).

Akademisyenler akademik stalk kavramına ilişkin algılarından bahsederken kavramın olumsuz anlamlarda da kullanılabileceğinden bahsetmişlerdir. Bu bakımdan olumlu ve olumsuz anlamlarda tanımlamalarda bulunmuşlardır. “*Olumlu anlamda*” yapılan tanımlar odağında en çok öne çıkan temalar sırasıyla “*Çalışma motivasyonunu güdüleyen davranış biçimi*”, “*Hayran olunan/rol model alınan kişileri takip etmek*”, “*Bir akademisyeni akademik ve sosyal platformlarda takip etmek*”, “*Olması gereken bir şey: Yol gösterici*” ve “*Veri tabanı: Bilgi toplama ortamı*” şeklindedir.

(...) belki stalk kavramı yeni geldi ama bizim mesleğimizde zaten olan bir şey (...) Akademide olumsuz düşünceden çok ben daha olumlu olarak bakıyorum, bilmiyorum, olması gereken bir şey diye düşünüyorum (...) Hani o yöntemi oluştururken de aslında bize bir yön gösterici olabiliyor (G-05-K-D-NEVŞEHİR). O kişi, stalk yaptığımız kişi bizim için rol model aldığımız, bir şeyler öğrenebileceğimizi düşündüğümüz “*Aa bu hoca çok iyi yapıyordur, bu hocanın çalışmaları çok iyidir, kalitelidir, ben bundan bir şeyler öğrenebilirim*” düşüncesine sahip olduğumuz bir kişiyi takip ediyorsak da (...) aslında yine olumlu bir katkısı da oluyor bize (G-10-K-ÖG-ERCİYES).

Bu tanımlamalar akademik stalk’ın sadece akademik anlamda değil farklı anlamlarda da yapılabileceğine ilişkin düşünceleri içermesi bakımından “*Akademik anlamda stalk*” temasındaki tanımlamalardan ayrılmaktadır. “*Hem olumlu hem olumsuz anlamda*” tanımlamalarda bulunan akademisyenler ise akademik stalk’a ilişkin her iki açıdan da bakarak detaylı tanımlamalarda bulunmuşlardır. Bu tema odağında ise en çok “*Bir akademisyenin diğer akademisyenleri takip etmesi: Casusluk*”, “*Rakip izleyici platformu*” ve “*Mesai arkadaşlarının özel hayatlarına bakmak*” temaları ön plana çıkmıştır.

“*Kişinin akademik yeterliliğini hem olumlu hem olumsuz yönde etkileyebilecek şekilde araştırmacının diğer araştırmacıları takip etmesidir*” (G-01-E-DÖÜ-AKSARAY). Eğer

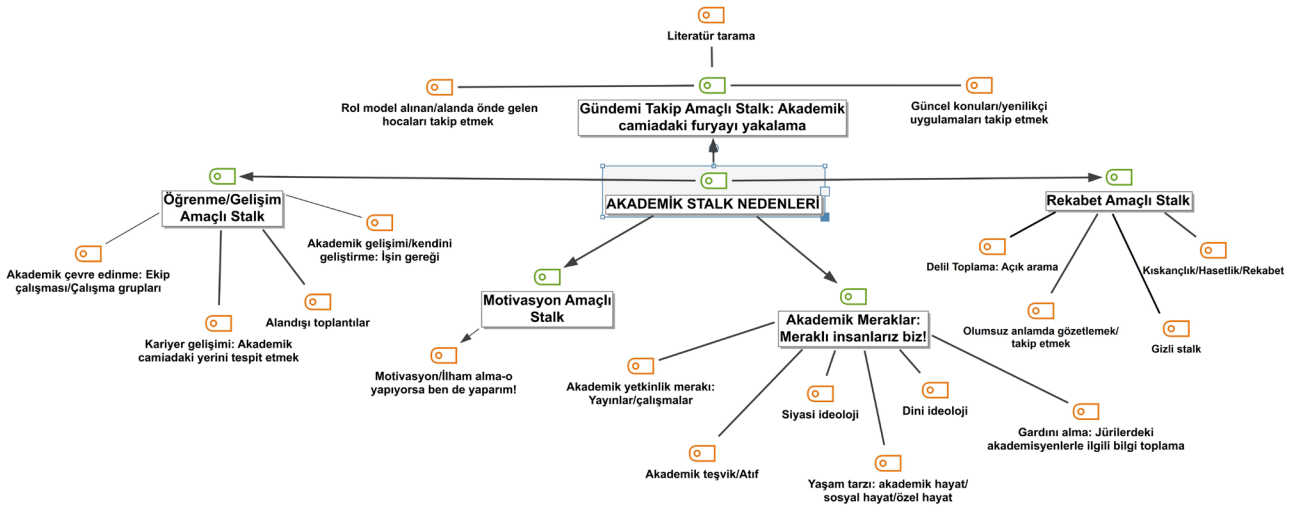
olumluya bir kişi hakkında fikir sahibi olabilmek için yapılan bir şey ya da kötü niyetliyseniz kişinin açığını bulmaya yönelik bir davranış olduğunu belirtmek isterim (G-06-E-DÖÜ-ULUDAĞ).

Görüldüğü gibi “akademik stalk” kavramı akademisyenler tarafından olumlu, olumsuz ve akademik anlamda geniş bir çerçevede tanımlanmıştır. Bu noktada, yapılan tanımlamaların ve kavramın olumlu ya da olumsuz bir durum çağrıştırmasının kullanım amacına göre değişebileceği de özellikle vurgulanmıştır. Akademik stalk’ın kullanım amaçları ise nedenleri ve sonuçları bölümünde daha detaylı ele alınacaktır.

4.1.2. Alt Tema II. Akademik Stalk Nedenleri

Akademik stalk akademisyenler tarafından olumlu ya da olumsuz birbirinden farklı birçok nedenle yapılmakla birlikte akademisyenlerin hemen hemen hepsi tarafından dile getirilen en temel nedenin “merak” olduğu görülmüştür. Başka bir deyişle akademik stalk ne amaçla yapılırsa yapılsın temelinde merak duygusunun olduğu ve bu duygudan hareketle farklı nedenlerle akademik stalk yapıldığı ortaya çıkmıştır.

Tabii ki birinci nedeni merak. Akademisyenlik merakı barındıran bir iş biliyorsunuz. Sonuç itibariyle ben şunu da çok net gördüm mesela iyi araştırmacıların sadece akademik konulara değil hayatın tüm alanlarında meraklı olduklarını ben görüyorum (...) Gerçekten meraklı insanlarız biz. Çünkü bu merak içimizde işte bu duygu olmazsa zaten akademik çalışmaların gerçekleşmeyeceğini düşünüyorum (G-09-E-D-ESKİŞEHİRTEKNİK).

Şekil 2. İçerik Analizi Ana Temaları (MAXQDA-codes-sub-codes).

Şekil 2’de görüldüğü gibi akademik stalk sırasıyla en çok “Akademik Meraklar: Meraklı insanlarız biz!”, “Öğrenme/Gelişim Amaçlı Stalk”, “Gündemi Takip Amaçlı Stalk: Akademik camiadaki furyayı yakalama”, “Rekabet Amaçlı Stalk”, “Motivasyon Amaçlı Stalk” ve “Gizli Stalk” gibi nedenlerle yapılmaktadır.

İlk olarak “Akademik Meraklar: Meraklı insanlarız biz!” teması odağında söz konusu meraklardan akademisyenler sırasıyla en çok “Yaşam tarzı: Akademik hayat/sosyal hayat/özel hayat”, “Akademik yetkinlik merakı: Yayınlar/çalışmalar”, “Gardını alma: Jürilerdeki akademisyenlerle ilgili bilgi toplama”, “Akademik teşvik/atf”, ve “Siyasi ideoloji/dini ideoloji” şeklinde bahsetmişlerdir.

Yaptım evet yani hani çünkü mesela bir kişiyi çok merak etmişim o anlamda. Çalışmalarına baktığım zaman çok fazla yani hemen hemen her alandan bir şey vardı öyle söyleyeyim (...) Ben işin aslı sosyal hayatı var mı diye merak ettim (gülüyor). Yani zaman bulabiliyor mu

acaba? (G-04-K-DÖÜ-KONYATEKNİK). Yani çok hani inanılmaz derecede yayını çıkıyor (...) Hani benim bu noktadaki merakım zaman planlamasını nasıl yaptığı yönünde (...) bana cazip ve cezbedici geldiği için onunkini çok merak ettim o yüzden zaman planlamasını merak ediyorum (G-07-K-DÖÜ-KARATAY).

Akademisyenler tarafından en fazla merak uyandıran konulardan birisi stalk yaptıkları akademisyenin “Yaşam tarzı: Akademik hayat/sosyal hayat/özel hayat” olduğu görülmüştür. Bu tema odağında akademisyenler en çok “Merak ediyorum: sosyal hayatı var mı?” Teması ile sosyal hayat meraklarının altında yatan temel nedenlerin aslında akademide başarılı olduklarını düşündükleri akademisyenlerin bu kadar başarılı bir iş hayatının yanı sıra özel ve sosyal hayata nasıl vakit ayırdıkları ve zaman yönetimini nasıl yaptıkları konusundaki meraklarından bahsetmişlerdir. Ayrıca söz konusu merakın ise en çok yayınları ve akademik özgeçmişleri dolu olan akademisyenler ile danışman hocalarına ilişkin olduğunu da vurgulamışlardır. Ancak bazı akademisyenler ise sosyal hayat konusunda yapılan stalk’ı doğru bulmadıklarını “Adı üstünde özel hayat!: Yapmadım/yapmıyorum” teması odağında eleştirerek bu tarz yapılan stalk’ların önyargı oluşturduğundan ya da motivasyonlarını düşürdüğünden bahsetmişlerdir.

Yani çünkü özel hayat adı üstünde kişiye özel hayat. Yani ben şundan yanayım, eğer akademik anlamda bir insanın donanımına bakmak istiyorsam sadece akademik anlamda donanımıyla o insan hakkında bir fikre varmak yeterli olur (...) Kişi özel hayatında, ne bileyim, senden çok daha farklı bir siyasi görüşe, hayat görüşüne, davranışlara sahip olabilir (...) İster istemez bir önyargı oluşturur (G-01-E-DÖÜ-AKSARAY).

“Akademik Meraklar: Meraklı insanlarız biz” teması odağında ön plana çıkan bir diğer akademik stalk yapma nedeni ise “Akademik yetkinlik merakı: Yayınlar/çalışmalar” olduğu görülmüştür.

Merak ne yapmış ne etmiş. Bazen meraktan da bakıyorsunuz. Mesela geçen gün arkadaşımın doçentlik haberini aldım meraktan baktım hani nasıl yayınları, çalışmış, hani bunu da yapabiliyoruz (G-05-K-D-NEVŞEHİR).

Akademisyenler, bazen yeni tanıdıkları bir hocanın arka planını öğrenmek için, bazen yeni unvanına alan bir meslektaşlarının yayınlarını merak ettikleri için, bazen kendisini olduğundan farklı gösterdiğini düşündükleri hocaların gerçekten söyledikleri kadar yetkin olup olmadıklarını merak ettikleri için o kişi hakkında akademik stalk yaptıklarını belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra en çok ortaya çıkan bir diğer akademik stalk nedeni ise “Gardını alma: Jürideki akademisyenlerle ilgili bilgi toplama” olduğu görülmüştür.

Yine akademik değerlendirme kurulunda olan işte tez izleme jürilerinde olan hocalarımızın da çalışmalarını takip ediyorduk. Bu anlamda da bir nedeninin de şu olduğunu düşünüyorum akademisyenlerin takibinin, eğer sizi değerlendirecek bir grup varsa akademik araştırmanızı, o grubun merak alanlarını da siz merak ediyorsunuz. Çünkü karşılına geçip bir mülakata tabi olacaksınız ve o kişilerin neler çalıştığını anlamak istiyorsunuz. Bir nedeni de bu (G-09-E-D-ESKİŞEHİRTEKNİK).

Görüldüğü gibi akademik meraklar en çok yaşam tarzı, akademik yetkinlik, siyasi ve dini görüş, kişilere karşı gardını alma, akademik teşvik ve atıflarını öğrenme gibi nedenlerden oluşmaktadır. İkinci olarak akademik stalk nedenlerine ilişkin ön plana çıkan tema ise “Öğrenme/Gelişim Amaçlı Stalk” teması ile akademisyenler öğrenme ve gelişim amaçlı akademik stalk yaptıklarını belirtmişlerdir.

(...) Çünkü akademik ortamda olunca sürekli bir şeyler öğrenmek istiyorsunuz gündemde ne var ne çalışılıyor, şu an dergilerin kabul ettiği şeyler neler, işte 2023 yılında rol model aldığım bir hocam varsa 2023 yılında bu hoca neler yayınlamış, neler çalışmış, “ben de acaba onları okusam biraz kuramsal bilgim artar mı, yeni bir şeyler öğrenebilir miyim” gibi akademik stalk yapabiliyor (G-10-K-ÖG-ERCİYES).

Bu tema odağında öne çıkan temalar ise sırasıyla en çok “Kariyer gelişimi: Akademik camiadaki yerini tespit etmek”, “Akademik çevre edinme: Ekip çalışması/çalışma grupları”, “Akademik gelişim/kendini geliştirme: İşin gereği” ve “Alan dışı toplantılar” şeklindedir.

İnsan akademik camia içerisinde kendi konumunu da belirlemek istiyor stalk yaparak. Yani “Ben nerdeyim”, mesela Web of Science bize bunu çok iyi veriyor h-indeksiyle, “Ben nerdeyim”, işte bu persentil verdiği bir kısım var Web of Science’ta, “Sizinle aynı düzeydeki 100 araştırmacının 87’sinden daha iyisiniz” diyor. Yüzde 88’lik bir dilime koyuyor sizi. Bir onun için de yapıyorsunuz. “Bak ben buradayım ama benle aynı dönemlerde bitiren, benle aynı bir sonraki yükseltmeye başvuracak kişiler benden önde mi, benden geride mi? Benim akranlarım içerisindeki pozisyonum ne?” bunu öğrenmek için de yapıyorum (G-10-K-ÖG-ERCİYES). (...) özellikle bu ekip kurma meselesini, ekip çalışması meselesini takip ettiğim oluyor açıkçası (G-04-K-DÖÜ-KONYATEKNİK). (...) kendimi geliştirebilmem için (...) Google Akademi’den bakıyorum. Yöksis akademide o alanla ilgili en fazla kimin yayını varsa onun kursunu dinliyorum mesela (G-05-K-D-NEVŞEHİR).

Ayrıca akademisyenler “Kariyer gelişimi: Akademik camiadaki yerini tespit etmek” teması odağında “Kendi kendini stalk” teması ile akademik konumlarını tespit etmek için kendilerini de stalk’ladıklarını ifade etmişlerdir.

Hatta ara ara kendiminkine de bakıyorum. Mesela benim profilim nasıl çıkıyor diye. Kendim de Google Akademik’te kendi kendimi de takip ediyorum. İşte bana yapılan atıfları otomatik işte alıntı yapıldı mı otomatik olarak haber ver hani kendi stalkımı da yapıyorum eş zamanlı olarak kaçırmayayım diye (Gülüyor) (G-16-K-D-KATİPÇELEBİ).

Görüldüğü gibi akademisyenler başta kariyer gelişimi ve kendi akademik konumlarını tespit etmek ve akademik çevrelerini genişletmek olmak üzere temelde öğrenme ve gelişim amaçlı akademik stalk yaptıklarını belirtmişlerdir.

Üçüncü akademik stalk nedeni olarak ise akademisyenler “Gündemi Takip Amaçlı Stalk: Akademik camiadaki furyayı yakalama” teması odağında “Güncel konuları/yenilikçi uygulamaları takip etmek”, “Rol model alınan/alanda önde gelen hocaları takip etmek” ve “Literatür tarama” gibi nedenlerle akademik stalk yaptıklarını belirtmişlerdir.

İşte gündemi takip edebilmem. Hani nasıl internette fenomenleri takip ediyorsunuz ki gündemden haberiniz olsun, evet gündemi takip edebilmek, akademik camiadaki o dönemin furiasını yakalayabilmek için stalk (...) (G-10-K-ÖG-ERCİYES). Alanda önde gelen, çok atıf almış ya da ön plana çıkmış araştırmacıların, neyi araştırıyorsam o dönem, sayfalarına gidiyorum evet (G-09-E-D-ESKİŞEHİRTEKNİK). Bunu kişi anlamında değil de daha çok makale bazında da şey yapıyoruz o stalklamayı yapıyoruz. Ben akademisyenlikte bu aslında literatür tarama da bir noktada ona giriyor diye düşünüyorum (G-05-K-D-NEVŞEHİR).

Akademisyenlerin akademik stalk için belirttikleri dördüncü neden ise “Rekabet Amaçlı Stalk”tır. Bu tema odağında akademisyenler sırasıyla en çok “Kıskançlık/Hasetlik/Rekabet”, “Delil Toplama: Açık arama”, “Olumsuz anlamda gözetlemek/takip etmek” ve “Gizli stalk” temalarına değinmişlerdir.

Ya evet yapma amacına bağlı değişir tabii ki de bu akademik stalk’ı. Yararlanmak için yapıyorsan çok olumlu katkıları olur (...) Ama oraya bir hırs vs. girerse o da farklı olumsuz duygularla o akademik stalk’a başlanıyorsa sonuçları çok kötüye kadar gidebiliyor. Yani şöyle örneklerini görüyorum ben, insanlar birbiri hakkında delil toplamak için akademik stalk yapıyorlar (G-16-K-D-KATİPÇELEBİ). Neden yapıyorum, gayet basit. İnsanın doğasında kıskançlık var, hasetlik var, çekememezlik var. Kendinin başarılı olmasını isterken, başkasının başarılı olmasını genellikle istemezsin. Dolayısıyla tamamen bundan kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Genellikle zaten baktığımız, kendi açımdan söylemek gerekirse (...) Hasetlik yaparsın. Stalk’lamanın tek amacı bu olur muhtemelen yani (G-02-E-D-AKSARAY)

Akademik stalk nedenlerinden sonuncusu ise “*Motivasyon Amaçlı Stalk*”tır. Bu tema odağında öne çıkan tema ise “*Motivasyon/ilham alma: O yapıyorsa ben de yaparım!*” alt temasıdır.

Evet ya bazen kendimi rahatlatmak için bakıyorum bazen hani rahatlatma derken “Ya o da yapmış sen de yaparsın merak etme” diye bazen de örnek almak için yapıyorum yani (G-07-K-DÖÜ-KARATAY).

Görüldüğü gibi akademisyenler birçok farklı nedenle akademik stalk yaptıklarından bahsetmişlerdir. Hepsinin temelinde merak duygusu ve kendileri tarafından adlandırılan “*Akademik Meraklar*” olmakla birlikte genel olarak öğrenme ve gelişim, akademik günceli takip etmek, rekabet ve motivasyon gibi amaçlarla akademik stalk yapmaktadırlar. Burada en dikkat çekici nokta ise akademik stalk yaparken hangi niyetle yapılırsa yapılsın akademik stalk yapan kişiler stalk’ladıkları akademisyenle kendi durumlarını karşılaştırarak kendi akademik durumlarını tespit etmekte ve bu durumdan kendi akademik gelişimleri için yararlanmaktadırlar.

4.1.3. Alt Tema III. Akademik Stalk Tarafları

Akademisyenler akademik stalk’ı, başkalarını gören, stalk’layan ve takip eden kişi ya da takip edilen, görülen ve stalk’lanan kişi açısından değerlendirmişler ve hangisi olmak istediklerinden bahsetmişlerdir. Bu noktada “*Gören olmak: İnsan takip etmek ister*” ve “*Hem görünen hem gören olmak: Her ikisi de tabi ki!*” şeklinde farklı görüşlerinden bahsetmişlerdir.

Ay çok güzel bir soru, ne isterdim, her ikisi de tabi ki de. Yani akademik stalk’ım devam etsin o önemli ben edeyim yani (G-16-K-D-KATİPÇELEBİ). Hımm güzel soru. Görünen mi olmak isterdim gören mi? Ben gören olmak isterdim. Yani şöyle şu aşamada en azından gören kişi olmak isterdim. Çünkü daha çok kariyer anlamında gelişmeye, geliştirmeye ihtiyacım var kendimi, akademik kariyer anlamında. Çok gelişmeye ihtiyacım olduğu için bu bu anlamda takip eden, gören olmak isterdim (G-03-K-DÖÜ-KAPADOKYA).

Akademisyenlerin büyük çoğunluğu gören olmak ve mümkünse her ikisi de olmak yani hem stalk’layan hem de stalk’lanan kişi olmak istediklerini belirtmişlerdir. Her iki durumda da bunun karşı taraf tarafından bilinmesi ya da kendilerinin de bu durumdan haberdar olması konusunda ise “*Bilinmesi lazım: Rahatsız etmez/normal bir şey*” ve “*Bilinmesini istemezdim: Ya herkes görsün ya kimse görmesin*” şeklinde iki farklı görüşte düşüncelerini ifade etmişlerdir.

A isterim sonuçta ben, akademik stalk’tan bahsediyoruz çünkü (...) Benim için rahatsız edici bir durum değil (...) Aratıyorum yani sonuç olarak sıkıntılı bir durum değil dediğim gibi akademik stalk yaptığım için. Sonrasında bana yapılanda da benim yaptığım da bilinebilir bana yapılan da bilinebilir sıkıntı yok (G-16-K-D-KATİPÇELEBİ). Bir kere bakılınca olabilir sorun değil de aynı isme defalarca girince istemezdim (G-07-K-DÖÜ-KARATAY).

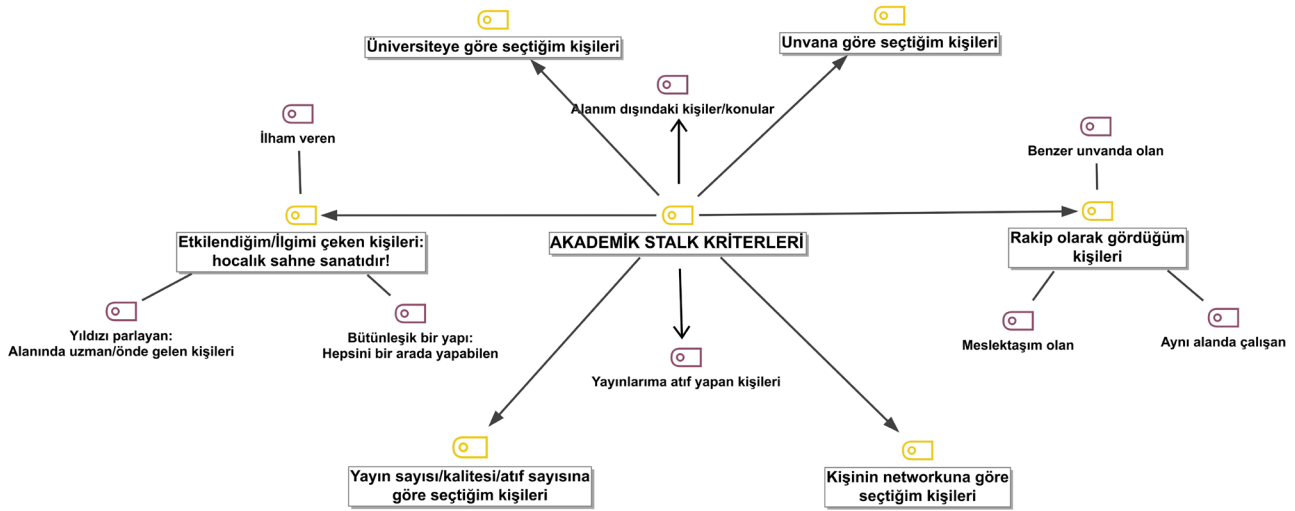
Görüldüğü gibi akademisyenler görünen ve gören olmak konusunda çoğunlukla her ikisini de isterken bu durumun bilinmesi konusunda birçoğu istemediğini belirtmiş ve isteyenler ise kişiye ve niyete göre değiştiğini de eklemişlerdir. Burada dikkat çeken nokta ise akademisyenler bu durumun normal olduğunu ve zaten bu konuda şeffaflık olduğu ve birçok bilginin açık halde zaten paylaşıldığını söylerken bir kısım akademisyen ise daha fazla şeffaf olması gerektiğini vurgulamıştır. Bu konuda en çarpıcı sonuç, akademisyenler günümüzde teknolojideki gelişmeler ve sosyal medya kullanımlarının artması ile bir taraftan kişilerin kendi iş ya da özel hayatlarına ilişkin bilgilerini diğer kullanıcılara sunduklarını yani kişisel bir sunumda bulduklarını ve aynı şekilde bu paylaşılan bilgilerden kendileri de başkaları ile ilgili bilgiler edindikleri için stalk davranışında bulduklarını yani kendilerini ifşa etmek zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir. Bu durum daha önce de belirtildiği gibi Kaplan ve Haenlein’in (2010) modelinde yer alan sosyal medya türlerine ilişkin Web 2.0” ve “Kullanıcı Tarafından Oluşturulan İçerik” sınıflandırmasından yola çıkarak sosyal medya türüne ve platformlarına göre herkese açık olan bazı sosyal medya platformları ile herkese açık olarak

kullanılması tercih edilen sosyal medya hesaplarının kişilerin sosyal ağlarda “stalk yaptıkları” ya da “stalk’lanmaya” açık hale geldiklerini ortaya koymaktadır.

4.1.4. Alt Tema IV. Akademik Stalk Kriterleri

Akademisyenlerin akademik stalk yaptıkları kişileri belirli kriterlere göre seçtikleri görülmüştür. Şekil 3’te de görüldüğü gibi akademisyenler akademik stalk yaptıkları kişileri sırasıyla en çok “Etkilendiğim/ilgimi çeken kişileri”, “Rakip olarak gördüğüm kişileri”, “Yayın sayısı/kalitesi/atf sayısına göre seçtiğim kişileri”, “Üniversiteye göre seçtiğim kişileri”, “Kişinin networkuna göre seçtiğim kişileri”, “Unvana göre seçtiğim kişileri”, “Alanım dışındaki kişiler/konular” ve “Yayınlarına atf yapan kişileri” şeklindeki kriterlere göre seçtiklerini belirtmişlerdir.

Şekil 3. İçerik Analizi Ana Temaları (MAXQDA-codes-sub-codes).

İlk olarak en çok “Etkilendiğim/ilgimi çeken kişileri” stalk’ladıklarını belirten akademisyenler bu tema odağında ise en çok “Yıldız parlayan: Alanında uzman/önde gelen kişileri” stalk’ladıklarını belirtmişlerdir. İkinci olarak ise akademisyenler daha çok “Rakip olarak gördüğüm kişileri” odağında “Benzer unvanda olan”, “Meslektaşım olan” ve “Aynı alanda çalışan” kişilere yönelik akademik stalk yaptıklarını belirtmişlerdir. Üçüncü olarak ise akademisyenler en çok “Yayın sayısı/kalitesi/atf sayısına göre seçtiğim kişileri” teması ile stalk yaptıkları kişiler için seçtikleri kriterlerden bahsetmişlerdir.

Alana göre tabi tabi. Yani hani böyle gerçekten nasıl diyeyim daha yıldız parlayan bir hocamız varsa diyeyim (...) onun çalışmalarını görmek anlamında bakıyorum (G-04-K-DÖÜ-KONYATEKNİK). (...) benimle benzer unvanda ya da bir üst unvanda olanları stalk’lamaya çalışıyorum. Çünkü kendime rakip olarak onları görüyorum (G-02-E-D-AKSARAY). Bir de dediğim gibi hani yayın sayıları, yayın kalitesi (...) Bu tabi önemli (G-03-K-DÖÜ-KAPADOKYA).

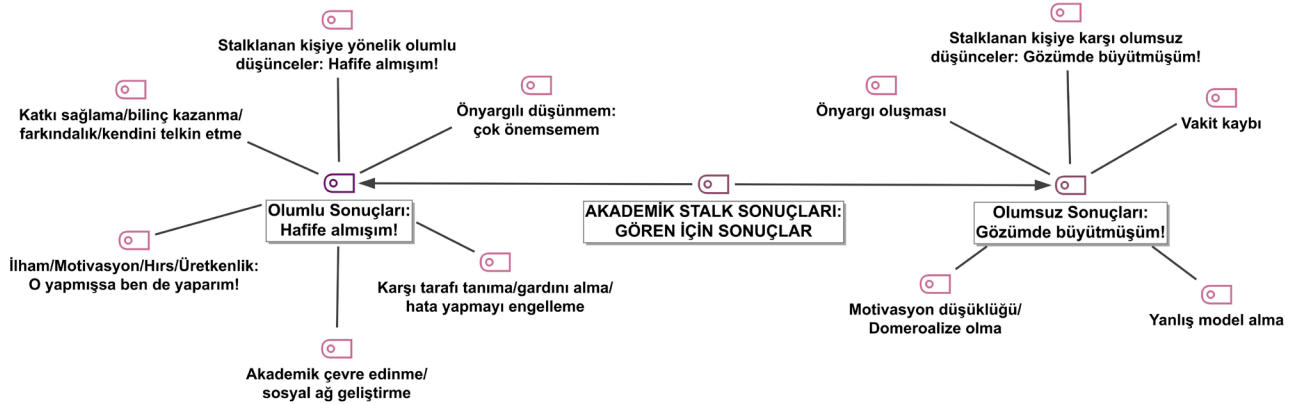
Görüldüğü gibi akademisyenler akademik stalk yaptıkları kişileri birçok kriteri göz önünde bulundurarak seçmektedirler. Bu kişiler daha çok öncelikle uzak çevrelerinden ve alanlarından önde gelen kişiler iken daha sonra yakın çevrelerinden ve özellikle rakip olarak gördükleri kişilerden oluşmaktadır.

4.1.5. Alt Tema V. Akademik Stalk Sonuçları: Gören İçin Sonuçlar

Akademik stalk’ın sonuçları “Gören kişi” olarak stalk yapan kişinin stalk yapma amacına, stalk yaptığı kişiye yönelik beklentisine ve stalk sonucu kendisinde yarattığı etkiye göre “Olumlu

sonuçları: *Hafife almışım!*” ve *“Olumsuz Sonuçları: Gözümde büyütmişüm!”* şeklinde değişmektedir. Akademik stalk, stalk’lanan kişi açısından da birtakım olumlu ve olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Söz konusu sonuçlar ise ikinci ana tema odağında incelenmiştir.

Şekil 4. İçerik Analizi Ana Temaları (MAXQDA-codes-sub-codes).

Akademik stalk’ın gören kişi için sonuçlarından *“Olumlu sonuçlar: Hafife almışım!”* teması odağında ilk olarak en çok *“Katkı sağlama/bilinç kazanma/farkındalık/kendini telkin etme”* teması ön plana çıkmıştır. Bu tema odağında akademisyenler akademik stalk’ın kendilerine olumlu katkıları olduğundan bahsetmişlerdir. Söz konusu katkıları ise *“Bir konuya derinlemesine bakmak için”* ve *“Bilgiyi paylaşmak ve yaymak için”* şeklinde vurgulamışlardır.

Oradan çıkaracağım sonuçlar, oradan elde ettiğim sonuçlar eğer olumluysa ben katkı olarak görüyorum bunu. Kendime katkı sağladığını düşünüyorum. Tabi burada dediğim gibi ne amaçlı yapıldığına da bağlı (G-03-K-DÖÜ-KAPADOKYA). (...) Çünkü akademisyeniz, kamuya hizmet ediyoruz, bilime hizmet ediyoruz, yani niye bu kadar çaba gösteriyoruz ki, bu kadar yayını niye yapıyoruz, araştırmayı niye yapıyoruz, konu çalışıyoruz bilgiyi paylaşmak ve yaymak için. Akademik stalk da işte bu bilginin paylaşılması, yayılması, görünür olması, elden ele dolaşması için çok önemli bence (G-16-K-D-KATİPÇELEBİ).

Akademik stalk’ın olumlu katkılarından ikincisi olarak ise *“İlham/Motivasyon/Hırs/Üretkenlik: O yapmışsa ben de yaparım!”* teması ön plana çıkmıştır.

Aynı zamanda motivasyon da sağlıyor kişiye. Çünkü “Onun yaptıklarını ben de yapabilirim, ben bu yani yapmış çok güzel böyle bir çalışma (...) “Acaba yapabilir miyim?” gibi biraz böyle insanı motive eden bir yönü de mutlaka var yani (G-09-E-D-ESKİŞEHİRTEKNİK).

Üçüncü olarak ise akademisyenler *“Stalk’lanan kişiye yönelik olumlu düşünceler: Hafife almışım!”* duygusuna kapıldıklarını ve o kişiye yönelik *“Yakın hissetme/sempti/saygı duyma”, “Vay be hafife almışım ne kadar güzel çalışmış”, “Deniz-derya/Üretkenlik: Mütevazi davranmış”* ve *“Önyargılı davranmışım: Bakış açımı değiştirdi”* şeklinde stalk öncesi ve sonrası düşüncelerinin değiştiğini vurgulamışlardır.

(...) stalk yaptıktan sonra da karşılaştığınız bulgu sizin beklediğinizden daha üstte, tahmin ettiğinizden daha iyi bir pozisyondaysa stalk’ladığınız kişi “Ya diyorsunuz ben bunu hafife almışım, bunun bilgisi, görgüsü, deneyimi, becerisi daha iyiymiş” diyebiliyorsunuz (G-10-K-ÖG-ERCİYES).

Bunların yanı sıra *“Akademik çevre edinme/sosyal ağ geliştirme”* ve *“Karşı tarafı tanıma/gardını alma/hata yapmayı engelleme”* veya *“Önyargılı düşünmem: çok önemsemem”* gibi olumlu sonuçları olduğundan da bahsetmişlerdir.

Akademisyenler, akademik stalk’ın olumsuz sonuçlarını ise *“Olumsuz sonuçları: Gözümde büyütmişüm!”* teması odağında değerlendirmişlerdir. Olumsuz sonuçlardan ilki, *“Stalk’lanan kişiye karşı olumsuz düşünceler: Gözümde büyütmişüm”* teması odağında akademik stalk’ın stalk’lanan

kişiyeye karşı olumsuz düşünceler içine girilmesi ile sonuçlanabildiğinden bahsetmişlerdir. Söz konusu düşüncelerin sebeplerini ise sırasıyla en çok, “Nitelsiz yayınlar”, “Sınırlı sayıda çalışma: Daha üretken olmasını beklerdim”, “Diğer dizinler/vasatın altında dergiler” ve “Düşük h-indeksi/atıf alamama” şeklinde sıralamışlardır.

Stalk öncesi ve sonrasında değiştiği oluyor tabii ki. “Aslında o kadar da gözümde büyüüttüğüm kadar değilmiş” dediklerim oluyor (G-14-K-DÖÜ-ÇANKIRI). (...) “yani hani bu muydu, bu kadar içi boş muydu, niceliksel olarak bu kadar çok evet ama hani niteliksel olarak bu mu yani bunu mu yapmak gerekiyor unvanı alabilmek için” dediğim kişiler de oldu (...) (G-03-K-DÖÜ-KAPADOKYA).

Akademisyenler akademik stalk’ın, stalk’ladıkları kişiyeye karşı düşüncelerinin olumsuz anlamda değişmesiyle sonuçlanabildiğinden bahsetmişler ve sonrasında da “Motivasyon düşüklüğü/demoralize olma” ve ayrıca stalk’lanan kişinin durumunun kendisinden daha iyi ya da kötü olmasına bağlı olarak değişkenlik gösterebilmekle birlikte “Kaygı/panik/yetersizlik” ya da “Vakit kaybı” gibi sonuçlara da yol açtığını belirtmişlerdir.

Diğer taraftan rekabet ortamında olduğunuz birisiyle, biraz daha düşmanca duygular beslediğiniz kişiyeye karşı yaptığınız bir stalk’la da bu stalk’ın önce bir demoralizasyon süreci oluyor (G-10-K-ÖG-ERCİYES). Fayda zarar bakımından, zarar şöyle, beni olumsuz düşüncelere sevk ediyor. İşte kaygılanmama, panik yaşamama, kendimi yetersiz düşünmeme sebep olabilir (G-02-E-D-AKSARAY). (...) genel anlamda faydalı bir şey ama takıntı haline getirdiyse işte sayfalarda dolaşmayı ve oradan yararlanmıyorsa akademik çalışmalarında zararlı bir vakit kaybı olduğu için (...) Ama yani oradaki şeyleri kullanma amaçlı olarak bir şeyler öğrenmek amaçlı bu stalk’ı yapıyorsa o zaman faydalıdır yoksa gerisi zaman kaybı yani (G-09-E-D-ESKİŞEHİRTEKNİK).

Akademisyenler akademik stalk’ın kullanım amacına göre vakit kaybına yol açabileceğini belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra ise stalklanan kişi ile ilgili “Önyargı oluşması” ve “Yanlış model alma” gibi sonuçlarının olduğunu da dile getirmişlerdir. Sonuç olarak akademik stalk, stalk yapan kişi için stalk yapma amacına bağlı olarak hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir.

4.2. Tema II. Zorunlu İfşa: Görünen Olmak

Akademisyenlerin akademik stalk kavramına ilişkin deneyimlerinde ön plana çıkan ikinci ana tema ise “Zorunlu İfşa: Görünen Olmak” temasıdır. Bu tema odağında akademisyenler, akademik stalk’ın bir anlamda artık neredeyse zorunlu hale geldiği, akademisyenlerin kendileri ile ilgili herhangi bir sosyal medya platformunda kişisel bilgilerini paylaşmalar ya da kendilerine dair kişisel bir sunumda bulunmalar dahi birtakım bilgilerinin birçok platformda yer aldığından bahsetmişlerdir. Dolayısıyla da bu durumun artık insanların stalk’layan, takip eden ve gören kişi olmaları ya da stalk’lanan, takip edilen ve görünen kişi olmalarının tercihten öte bir anlamda kendilerini ifşa etme zorunluluğu olduğunu vurgulamışlardır.

Bu özellikle Researchgate dediğim platformda zaten hani siz bakmasanız da maille bir bilgilendirme geliyor takip ettiğiniz kişilerle alakalı. Girip “Ya bu çalışma ne içerikliymiş” falan şeklinde baktığım oluyor (...) Ama gerçi akademik çalışmada hani biraz daha ham veri hani daha geniş bir kitleye sunuluyor hani çok gizli, yani sunulduktan sonra daha doğrusu çok gizli kalmıyor ki zaten bu platformlarda sunulduktan sonra (...) (G-04-K-DÖÜ-KONYATEKNİK). Yani şöyle, hani makaleleri mesela Researchgate’ye, Academia’ya yüklediğinizde öyle bir konunun varlığında bir çalışma yaptığınızı ortaya çıkartmış oluyoruz hani kendimiz bunu istiyoruz. “Ben bu çalışmayı yaptım okuyabilirsiniz” diye bunu kendimiz istemiş oluyoruz evet. Yani YÖK Akademik’teki kısımda bence olmalı bunlar (G-07-K-DÖÜ-KARATAY).

Bu anlamda “Zorunlu İfşa: Görünen Olmak” teması odağında “Akademik Stalk Platformları”, “Akademik Stalk Tarafları” ve “Akademik Stalk Sonuçları: Görünen İçin Sonuçlar” şeklinde üç alt tema ortaya çıkmıştır.

4.2.1. Alt Tema I. Akademik Stalk Platformları

“Akademik Stalk Platformları” teması odağında akademisyenler akademik stalk yaptıkları ya da stalk’landıkları platformlardan bahsetmişlerdir. Söz konusu platformlar ise “Yayın odaklı” ve “Kişi odaklı” şeklinde iki temada incelenmiştir. Akademisyenler “Kişi odaklı” akademik stalk yaptıkları platformları sırasıyla en çok “Google Scholar”, “LinkedIn”, “Yökakademik”, “Instagram”, “Yöksis”, “Twitter”, “Youtube”, “Avesis” ve “Çalıştığı kurumun sayfası” şeklinde sıralamışlardır.

(...) sadece kişi odaklı bakarsak Google Akademiye gitmek lazım belki. Yani Researchgate’de mesela anasayfada birçok kişinin çalışması düşebiliyor. İlginizi çeken bir çalışma olduğu zaman hani kişinin profiline girip ancak o zaman bakıyorsunuz başka çalışmalara (G-04-K-DÖÜ-KONYATEKNİK). Tabi ki hocam LinkedIn’de bulamazsam bu sefer Instagram’a bakıyorum var mı orada diye (G-15-E-D-BAYBURT). Aynı zamanda YÖKSİS’te herkes ya akademik teşvik döneminde ya da kadro alırken bilgilerini güncelliyor. Orada da rahatlıkla stalk yapılabilir (G-02-E-D-AKSARAY).

Akademisyenler, “Yayın odaklı” akademik stalk yaptıklarında ise daha çok sırasıyla “Researchgate”, “Academia”, “Web of Science”, “Ebsco”, “Elsevier”, “Science Direct” ve “Dergipark” gibi platformları kullandıklarını belirtmişlerdir.

Researchgate mutlaka, oradan da o da biraz tabi yayın odaklı bir şey oluyor. Zaten hani Google’dan falan aratınca da oradaki yayınlar falan çıktığı için tabi Researchgate’de sonuçta kişinin bilgisi olabilir hani nerede çalıştığı vs. çok detaylı bilgi olmayabiliyor orada hani orası biraz daha yayın odaklı bir şey olabilir (G-13-E-D-KOCAELİ). Elsevier’da ne var? Ebsco’da ne var?” deyip girip oraya 2023 tarihini seçip son benim alanımla ilgili neler yazılmış diye de merak edip bakarım. Aslında ben de bir nevi stalk yapmış oluyorum (G-15-E-D-BAYBURT).

Sonuç olarak akademisyenlerin kişi odaklı ve yayın odaklı olarak amaçlarına göre farklı platformlar kullanarak akademik stalk yaptıkları ve stalklandıkları görülmektedir.

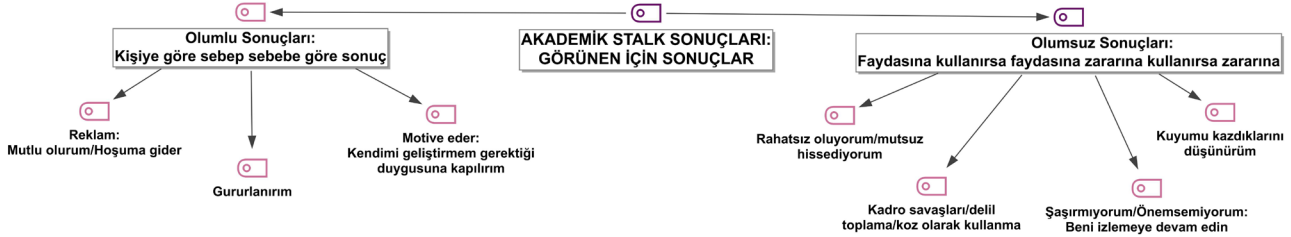
4.2.2. Alt Tema II. Akademik Stalk Tarafları

İlk bölümde birinci ana tema odağında incelenen “Alt Tema I. Akademik Stalk Tarafları” temasında Akademisyenler akademik stalk’ı, başkalarını gören, stalk’layan ve takip eden kişi olarak “Gören olmak: İnsan takip etmek ister” ve “Hem görünen hem gören olmak: Her ikisi de tabi ki!” şeklinde farklı görüşlerinden bahsetmişlerdir. İkinci ana tema odağında incelenen “Alt Tema II. Akademik Stalk Tarafları” temasında ise başkaları tarafından stalk’lanan, takip edilen ve görülen kişi olarak “Görünen Olmak” ile ilgili düşüncelerini dile getirmişlerdir. Her iki temanın farklı ana temalar altında incelenme sebebi ise akademik stalk’a ilişkin yapılan analizin “Görünen” ve “Gören” kişi olarak farklı sonuçlarını ortaya koymasından kaynaklanmaktadır.

Çok iyiydi, soru çok iyiydi (gülüyor). Yani aslında görünen olmayı daha çok isterdim. Şu an biraz önceki cevap verdiğim soruyla bu çelişiyor olabilir ama şu anlamda görünen olmayı çok isterdim hani “Baya iyi çalışmaları var” diye konuşulacak şekilde görünen olmayı isterdim yani açıkçası (...) (G-07-K-DÖÜ-KARATAY).

4.2.3. Alt Tema III. Akademik Stalk Sonuçları: Görünen İçin Sonuçlar

Akademik stalk'ın sonuçları "Görünen kişi" olarak stalk yapan kişinin stalk yapma amacına, stalk yaptığı kişiye yönelik beklentisine ve stalk sonucu kendisinde yarattığı etkiye göre aynı eşitlikte "Olumlu sonuçları" ve "Olumsuz Sonuçları" şeklinde ön plana çıkmıştır. Akademik stalk, stalk'lanan kişi açısından aynı derecede birtakım olumlu ve olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Burada akademisyenlerin özellikle vurguladıkları konu kendilerini stalk'layan kişinin amacına göre "Görünen" kişi için birtakım olumlu etkilerle birlikte hayati derecede önemli olan olumsuz sonuçlara da yol açabilmektedir.

Şekil 5. İçerik Analizi Ana Temaları (MAXQDA-codes-sub-codes).

Akademik stalk'ın görünen kişi için sonuçlarından "Olumlu Sonuçları: Kişiyeye göre sebep sebebe göre sonuç" odağında sırasıyla en çok "Reklam: Mutlu olurum/Hoşuma gider", "Gururlanırım" ve "Motive eder: Kendimi geliştirmem gerektiği duygusuna kapılırim" temaları ön plana çıkmıştır.

Ben kendimden çok eminim, benim stalk'lanmamı ben çok isterim. Sonuçta reklamdır bu, hoşuma gider yani benim takip edilmem (gülüyor) (G-06-E-DÖÜ-ULUDAĞ). Merak ediliyor olmak güzel bir şey (...) "İnsanlar demek ki yaptıklarımı beğeniyorlar, işte okumaya takip etmeye değer buluyorlar" diye gururlanırım (G-10-K-ÖG-ERCİYES). Bu bahsettiğim hocalarım tabi ki daha böyle ordinaryüs seviyesinde hocalarımız, "Ya evet deneysel de yapıyormuşsun sen, ben o işlerini de takip ediyorum" falan gibi bir yorum almıştım. Biraz daha böyle kendimi geliştirmem gerektiği duygusuna kapılmıştım. Demek ki kişisine göre değişiyor muhtemelen bu (...) o durumda heyecanlanmıştım hatta böyle daha çok o konularla ilgili bir şey yapma isteği gelmişti. Ama diğer durum için yani rekabet durumu olduğunda çok umursadığımı söyleyemem (G-04-K-DÖÜ-KONYATEKNİK).

"Olumsuz sonuçları: Faydasına kullanırsa faydasına zararına kullanırsa zararına" teması odağında akademik stalk'ın olumlu sonuçlarından bahseden akademisyenler bu sonuçların stalk'landıkları kişilere göre değişebileceğini de ayrıca vurgulamışlardır. Bu da daha önce de değinildiği gibi akademik stalk'ın kişi, amaç ve niyetlere göre farklılaşmasından kaynaklanmaktadır.

Akademik stalk'ın görünen kişi için olumsuz sonuçlarında ise sırasıyla en çok "Kadro savaşları/delil toplama/koz olarak kullanma", "Rahatsız oluyorum/mutsuz hissediyorum", "Şaşırıyorum/önemsemiyorum: Beni izlemeye devam edin" ve "Kuyumu kazdıklarımı düşünürüm" temaları ön plana çıkmıştır.

(...) Ama oraya bir hırs vs. girerse o da farklı olumsuz duygularla o akademik stalk'a başlanıyorsa sonuçları çok kötüye kadar gidebiliyor. Yani şöyle örneklerini görüyorum ben, insanlar birbiri hakkında delil toplamak için akademik stalk yapıyorlar. Bu durum YÖK'e kadar gidiyor. Aldıkları doktora unvanına, doçentlik unvanlarının iptaline, hani şikayet etmek için insanlar birbiri hakkında akademik stalk yapıp, delil toplayıp işte bunların atıyorum etik dışı vs. olduğunu savunup YÖK'e bildiren araştırmacıları bu gözler gördü. O yüzden hani hangi niyetle başladığı çok önemli. Hani olumlu bir niyetle, geliştirici bir niyetle başlıyorsanız bence çok olumlu katkıları olabilir ama olumsuz bir niyetle de başlıyorsanız bir insanın hayatını tepetaklak edebilirsiniz diye düşünüyorum akademik stalk'la. Çünkü kişinin bundan haberi olmuyor, sizin hakkınızda delillerin toplandığını bilemeyebilirsiniz, bilemezsiniz yani (G-16-K-D-KATİPÇELEBİ). Bazen bu şey yapıyor yani rahatsızlık veriyor işin açığı aslında yani sürekli

birileri acaba beni izliyor mu gibi düşünüyorsunuz (G-04-K-DÖÜ-KONYATEKNİK). E tabi ne hissediyorum, gayet doğal eğer başarılı bir iş hakkında stalk'lanmışsa tabi ki gururlanıyorsun ama kötü bir iş hakkında stalk'lanmışsa tabi ki a vay vay arkamdan kuyumu kazıyorlara dönüyorsun (G-02-E-D-AKSARAY).

Görüldüğü gibi kişiye, amaca ve niyete göre değişmekle birlikte bazı akademisyenler akademik stalk'ın iyi niyetlerle yapılmadığından ve sürekli izleniyor olma duygusu yarattığından dolayı rahatsız olduklarını dile getirmişlerdir. Burada dikkat çekici olan nokta ise aynı akademisyenler akademik stalk yaptıklarını belirten kişilerdir ancak buradaki farklılık kötü niyetlerle yapmadıklarını ifade etmeleridir. Dolayısıyla buradan çıkacak sonuç kendilerinin de ifade ettiği gibi “akademik stalk kişiye göre sebep, sebebe göre ise sonuç” doğurmaktadır. Ayrıca söz konusu akademisyenler için akademik stalk “faydasına kullanılırsa faydasına zararına kullanılırsa zararına” olacağı görüşü hakimdir. Ancak tam tersi olarak akademik stalk olmalı, yapılmalı ve hangi amaç ve niyetle yapılırsa yapılsın sonucun hep üretkenlik doğurduğu görüşüne sahip olan akademisyenler de vardır. Söz konusu akademisyenler farklı amaç, niyet ve beklentilerle yapılan akademik stalk'ın, stalk yapan kişi için motivasyon ya da motivasyon düşüklüğü, katkı sağlama ya da zaman kaybı, olumlu ya da olumsuz düşünceler gibi farklı duygulara yol açsa da sonucunun hep üretkenlik olduğu vurgulanmıştır. Çünkü stalk yapan kişinin bu davranışı sonucunda stalk yaptığı kişiye kıyasla kendisini akademik ve mesleki anlamda geliştirmek için daha çok çalışmaya ve üretkenliğe sevk ettiği düşünülmektedir. Bu bakımdan bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre, akademik stalk'ın hemen hemen bütün akademisyenler tarafından yapıldığı, genelde ağırlıklı olarak iyi niyetlerle, mesleki açıdan fayda ve gelişim sağlamak amacıyla ve çoğunlukla hem görülen hem de gören kişiler olarak stalk yapan ve yapılan kişiler için de oldukça olumlu sonuçlar elde edildiği, olumsuz sonuçlarının ise daha istisnai durumlarda gerçekleştiği yani yapılan akademik stalk'ın her zaman kötü niyet taşımadığı sonucuna varılmaktadır.

5. Tartışma

Alanyazın incelendiğinde, akademik stalk kavramının henüz alanyazında yeterince incelenmediği görülmüş ve kavrama ilişkin bir çalışma tasarlanması aşamasında konu ile ilgili yapılmış olan sadece bir çalışmaya rastlanmıştır. Alkan vd. (2022) tarafından yapılan “Akademik Dünyanın Gizli Yönü Akademik Stalk: Meraklarımız ‘Akademik Tecessüs’ten mi, Yoksa ‘Akademik Tahassüs’ten mi Geliyor?” başlıklı çalışmada akademik stalk kavramının nedenleri ve sonuçları incelenmiştir. Çalışmanın sonucuna göre akademik stalk davranışının kaçınılmaz olduğu, bu davranışın niyetine göre ve davranışa yol açan dürtünün akademik tahassüs ya da tecessüsten gelmesi ile olumlu ve olumsuz sonuçlara yol açtığı ortaya konmuştur. Çalışmayla uyumlu benzer sonuçlar elde edilmekle birlikte çalışmadan farklı olarak bu çalışma Kaplan ve Haenlein (2010) tarafından “Medya Araştırması” (sosyal mevcudiyet/medya zenginliği) ve “Sosyal Süreçler” (kendini sunma/kendini ifşa etme) alanındaki teorilere dayandırılarak yapılan sınıflandırmaya göre tasarlanmıştır. Kaplan ve Haenlein'in (2010) modelinde yer alan sosyal medya türlerine ilişkin Web 2.0” ve “Kullanıcı Tarafından Oluşturulan İçerik” sınıflandırmasına göre “Web 2.0” ile sosyal medya türüne ve platformlarına göre kişilerin sosyal ağlarda kendilerini bir dereceye kadar ifşa etmek zorunda oldukları görülmektedir. Sosyal medyanın sosyal süreçler boyutunda yer alan kendini sunma kavramı herhangi bir sosyal etkileşimde, kişisel bir imaj yaratma ve siber ortamda olumlu bir izlenim bırakmak amacıyla başkalarının kendileri hakkında oluşturduğu izlenimleri kontrol etme arzusuna sahip olmalarını ifade etmektedir. Böyle bir sunum, kişinin vermek istediği imaja bağlı olarak kişisel bilgilerini (düşünceler, duygular, beğeniler) bilinçli veya bilinçsiz olarak kendini ifşa etme yoluyla yapmasıdır (Schau ve Gilly, 2003; Kaplan ve Haenlein, 2010; Daft ve Lengel, 1986; Bıdın vd., 2011).

Bu durumda akademisyenlerin de meslektaşlarına, araştırmacılara ya da öğrencilerine ilişkin “stalk” davranışında buldukları veya kendilerinin de “stalklama”ya maruz kaldıkları düşüncesinden hareketle akademik stalk kavramına ilişkin deneyimler stalk davranışında bulunan (Gören) ve “stalklamaya” maruz kalan (Görünen) kişiler açısından incelenmiştir. Buna göre Alkan

vd.'nin (2022) çalışmasına benzer şekilde akademik stalk bir anlamda kaçınılmaz olmaktadır. Ancak stalk yapan ve yapılan kişi olarak her iki taraf açısından deneyimlerin incelenmesi ile söz konusu çalışmaya ek olarak bu çalışmada farklı sonuçlar elde edilmiştir. Ayrıca çalışmadaki bir diğer farklı sonuç hem stalk davranışının kaçınılmaz olduğu hem de kişilerin sosyal ve akademik platformlarda yer alan bilgileri ile kendilerini bir dereceye kadar ifşa etmek zorunda kaldıkları ve aynı şekilde kendi bilgilerini söz konusu platformlarda paylaşarak kendilerine ilişkin kişisel bir sunumda da bulduklarıdır. Ayrıca çalışmanın alanyazında kavrama ilişkin genel ve geçerli bir tanım yapılması konusundaki boşluğu da dolduracağı düşünülmektedir.

Akademik Stalk kavramına ilişkin algı ve deneyimlerin incelendiği çalışmada iki ana tema elde edilmiştir. Bu ana temalar; *“Kişisel Sunum: Gören Olmak”* ve *“Zorunlu İfşa: Görünen Olmak”* şeklindedir. İlk ana tema odağında alt temalarda; akademik stalk tanımı, anlamı, nedenleri, tarafları, kriterleri, platformları, gören ve görünen kişi olarak stalk yapan ve yapılan kişiler için sonuçları ele alınmıştır. Öncelikle birinci ana tema odağında akademisyenler ilk olarak akademik stalk kavramının kendileri için ne anlam ifade ettiğinden bahsetmişler ve akademik stalk kavramına ilişkin tanımlamalarda bulunmuşlardır. Söz konusu tanımlardan yola çıkılarak akademik stalk kişi ve yayın odaklı yapılmasına ve amacına göre akademik olumlu, olumsuz ve akademik anlamda olmak üzere birkaç farklı şekilde tanımlanabilmektedir. Alkan vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada da akademik stalk *“Akademisyenlerin, akademi dünyasında meslektaşları ile ilgili hem özel hayatlarını hem de akademik hayatlarını merak ettikleri ve araştırma sürecine girdikleri bir süreç”* olarak tanımlanmıştır. Sonrasında akademik stalk’a ilişkin deneyimlerinden bahseden akademisyenler akademik stalk yapma nedenlerini belirtmişlerdir. Söz konusu nedenler, *Akademik Meraklar: Meraklı İnsanlar Biz!*, *“Öğrenme/Gelişim Amaçlı Stalk”*, *“Gündemi Takip Amaçlı Stalk: Akademik camiadaki furyayı yakalama”*, *“Rekabet Amaçlı Stalk”*, *“Motivasyon Amaçlı Stalk”* ve *“Gizli Stalk”* şeklinde ortaya çıkmıştır. Aygül vd.’e göre (2020), stalk merak, kıskançlık, rekabet, açık yakalama, ayağını kaydırma, kin ve öfke gibi nedenlerle yapılabilmektedir. Alkan vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada ise akademik stalk nedenleri merak ve kıskançlık, kıyaslama, motivasyon, zorunluluk, aynı alan ve ortamda çalışma, tanışıklık, etkileşim isteği gibi diğer nedenler şeklinde temalaştırılmıştır. Üçüncü olarak bu çalışmada göz alıcı sonuç olarak değerlendirilen *“Akademik stalk tarafları”* teması ile ön plana çıkan *“Gören Olmak”* teması odağında kendilerini stalk yapan ve başkalarını takip eden kişi olarak değerlendirmişlerdir. Bu temada akademisyenler takip edilen yani görünen kişi olmaktan ziyade takip eden, stalk yapan yani gören kişi olmayı tercih ettiklerinden *“Gören olmak: İnsan takip etmek ister”* ve *“Hem görünen hem gören olmak: Her ikisi de tabii ki!”* temaları ile bahsetmişlerdir. Dördüncü olarak akademik stalk yaparken stalk yapma kriterlerini belirten akademisyenler akademik stalk yaptıkları kişileri sırasıyla *“Etkilendiğim/ilgimi çeken kişileri”*, *“Rakip olarak gördüğüm kişileri”*, *“Yayın sayısı/kalitesi/atf sayısına göre seçtiğim kişileri”*, *“Üniversiteye göre seçtiğim kişileri”*, *“Kişinin networkuna göre seçtiğim kişileri”*, *“Unvana göre seçtiğim kişileri”*, *“Alanım dışındaki kişiler/konular”* ve *“Yayınlarına atf yapan kişileri”* şeklindeki kriterlere göre seçtiklerini belirtmişlerdir. Son olarak ise akademik stalk’ın stalk yapan ve takip eden yani başkalarını gören kişi için sonuçlarından bahsetmişlerdir. Akademik stalk sonuçlarının stalk yapma amaç ve niyetine, stalk’lanan kişiye yönelik beklentilere, yayın odaklı ya da kişi odaklı olarak yapılıp yapılmadığına göre değişebileceğini de vurgulayarak söz konusu sonuçları kendilerinde yarattığı etkiye göre *“Olumlu sonuçları: Hafife almışım!”* ve *“Olumsuz Sonuçları: Gözümde büyütmüşüm!”* şeklinde ifade etmişlerdir. Buna göre *“Katkı sağlama/bilinç kazanma/farkındalık/kendini telkin etme”*, *“İlham/Motivasyon/Hırs/Üretkenlik: O yapmışsa ben de yaparım!”*, *“Stalk’lanan kişiye yönelik olumlu düşünceler: Hafife almışım!”*, *“Akademik çevre edinme/sosyal ağ geliştirme”* ve *“Karşı tarafı tanıma/gardını alma/hata yapmayı engelleme”* veya *“Önyargılı düşünmem: çok önemsemem”* gibi olumlu sonuçları ile *“Stalk’lanan kişiye karşı olumsuz düşünceler: Gözümde büyütmüşüm”*, *“Motivasyon düşüklüğü/demoralize olma”*, *“Vakit kaybı”*, *“Önyargı oluşması”* ve *“Yanlış model alma”* gibi olumsuz sonuçlar ortaya konmuştur. Alkan vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada ise stalk yapan ya da stalk’lanan olarak bir ayrıma gitmeksizin genel olarak akademik stalk’ın yapılış amacına göre tahassüsten dolayı yapılmışsa olumlu,

tecessüsten dolayı yapılmışsa olumsuz sonuçlar ortaya çıktığını ve akademik stalk'ın farklı çalışma konularını fark etme, motivasyon sağlama, farklı bakış açıları kazanma, akademik platformlardan haberdar olma gibi olumlu sonuçlarının yanında zamanı boşa harcama, akademisyenlere ve akademiye dair iyi niyetlerini kaybetme gibi olumsuz sonuçları olduğunu ortaya koymuşlardır.

İkinci ana tema olan “Zorunlu İfşa: Görünen Olmak” teması odağında ise “Akademik Stalk Platformları”, “Akademik Stalk Tarafları” ve “Akademik Stalk Sonuçları: Görünen İçin Sonuçlar” şeklindeki alt temalar ön plana çıkmıştır. İlk alt tema olan “Akademik Stalk Tarafları” teması ile akademisyenler stalk yaparken amaçlarına göre “Yayın odaklı” ve “Kişi odaklı” olarak stalk yaptıkları platformlardan bahsetmişlerdir. *Kişi odaklı* yapılan akademik stalk platformları “Google Scholar”, “LinkedIn”, “Yökakademik”, “Instagram”, “Yöksis”, “Twitter”, “Youtube”, “Avesis” ve “Çalıştığı kurumun sayfası” gibi platformlar ve “Yayın odaklı” akademik stalk platformları ise “Researchgate”, “Academia”, “Web of Science”, “Ebsco”, “Elsevier”, “Science Direct” ve “Dergipark” gibi platformlar olduğunu belirtmişlerdir. Yine Alkan vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada söz konusu platformlar “Stalk’lama Mecraları” olarak ele alınmış ve “Sosyal hayat (Sosyal paylaşımlar, kişilik, ideoloji)” ve “Akademik hayat (Bilimsel toplantılar, akademik yayınlar, akademik ilişkiler)” şeklinde temalandırılmıştır. Buna göre ise “Yökakademik” ve “Google Akademik” gibi mecraların kullanıldığını ifade etmişlerdir. İkinci alt tema olan “Akademik Stalk Tarafları” temasında ise akademisyenler bu kez stalk yapan, takip eden ve gören kişi olmaktan ziyade başkaları tarafından stalk’lanan, takip edilen ve görülen kişi olarak “Görünen Olmak” ile ilgili düşüncelerini dile getirmişlerdir. Son olarak ise üçüncü alt tema olan “Akademik Stalk Sonuçları: Görünen İçin Sonuçlar” teması ile akademisyenler akademik stalk’ın, stalk’lanan kişi açısından birtakım “Olumlu ve Olumsuz Sonuçlar” doğurduğundan bahsetmişlerdir. Buna göre ise akademik stalk’ın görünen kişi için “Reklam: Mutlu olurum/Hoşuma gider”, “Gururlanırım” ve “Motive eder: Kendimi geliştirmem gerektiği duygusuna kapılırım” şeklinde olumlu sonuçlar ile “Kadro savaşları/delil toplama/koz olarak kullanma”, “Rahatsız oluyorum/mutsuz hissediyorum”, “Şaşırmıyorum/önemsemiyorum: Beni izlemeye devam edin” ve “Kuyumu kazdıklarını düşünürüm” şeklinde olumsuz sonuçlar ortaya konmuştur.

6. Sonuç ve Öneriler

Çalışmanın en önemli çıktısı; akademik stalk kavramına ilişkin henüz alanyazında yeterli çalışma olmaması ve kavrama ilişkin henüz yeterince genel ve resmi bir tanım yapılmamış olmasıdır. Buradan hareketle bu çalışmada akademik stalk kavramına ilişkin üç genel tanım ortaya atılmıştır. Bu tanımlamalardan ilki akademik anlamıyla akademik stalk; “Gelişmeye ve değişmeye açık günümüz dünyasında teknolojik araçların kullanılarak gündemdeki bir konu ya da bireye ilişkin, güncel konular ve yenilikçi uygulamalar ile ilgili güncel akademik bilgilere ulaşma, akademik bilgi, akademik çevre edinme ve kişileri tanıma yoludur”. Olumlu anlamda “Akademik stalk, akademik olarak hayran olunan ya da rol model alınan kişilerin akademik ve bireysel yetkinliklerine ilişkin akademik meraklar, öğrenme, akademik ve kişisel gelişim, akademik ilerleme ve kariyer gelişimi, akademik çevre edinme gibi amaçlarla akademik ve sosyal platformlarda yapılan ve sonucunda kişiye katkı sağlama, kendini geliştirme, bilinç kazanma, farkındalık, üretkenlik sağlayan, çalışma motivasyonunu güdüleyen, yol gösterici bir davranış biçimidir. Olumsuz anlamda ise “Akademik stalk, bir akademisyen tarafından diğer akademisyenlerin özel/sosyal hayatlarına ve akademik geçmişlerine ilişkin kıskançlık, rekabet ve hırs gibi olumsuz duygularla kadro savaşları, hakkında delil toplama, açık arama gibi amaçlarla gizli olarak yapılan ve sonucunda kişiye karşı olumsuz düşünceler edinme, önyargı oluşturma, yanlış model alma, vakit kaybı, motivasyon düşüklüğü, kaygı, panik ve yetersizlik gibi sonuçlara yol açan ve stalk yapılan kişinin mesleki ve kişisel hayatını etkileyebilecek olan bilgi toplama, takip ve izleme davranışdır”. En genel anlamda ise “Akademik stalk, akademisyenlerin birtakım sosyal medya ve akademik platformlarda, farklı amaç ve niyetlerle ya da olumlu ve olumsuz duygularla, seçtikleri kriterlere göre yayın odaklı ve kişi odaklı olarak yapmış oldukları ve sonucunda her iki tarafın da (görünen ve gören) akademik yeterliliğini, mesleki

ve kişisel hayatını etkileyebilecek olumlu ve olumsuz birtakım sonuçlara yol açan bir davranış biçimidir”.

Çalışmanın bir diğer çıktısı ise akademik stalk kavramının stalk yapan (gören) ve stalk’lanan (görünen) kişilerin deneyimleri ve bu kişilere yönelik farklı neden ve sonuçların detaylı olarak ortaya konmasıdır. Alanyazında henüz akademik stalk’ın taraflar için sonuçlarının ayrı ayrı incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Akademik stalk kavramı henüz alanyazında yeteri kadar incelenmemiş ve hakkında daha çok verinin elde edilmesi gereken bir kavramdır. Akademik stalk davranışının nedenleri ve sonuçları göz önüne alındığında, kavramın incelenmesinin alanyazına, yapılacak akademik çalışmalara ve en önemlisi akademik hayat içerisinde yer alan bireylere önemli katkıları olacağı düşünülmektedir. Bunlarla birlikte, çalışmada birçok katılımcı kavramı ilk kez duyduklarını ve aslında zaten hep akademik stalk yaptıklarını, çalışmanın “Akademik stalk” kavramını düşünmelerini ve akademik stalk yaptıklarını fark etmelerini sağladığını belirtmişlerdir. Bu bakımdan Akademik stalk kavramını görünür kılmak açısından da çalışmanın alanyazına katkıları olacağı düşünülmektedir. Bunlara ek olarak yine alanyazında akademik stalk kavramına ilişkin sadece neden ve sonuçlarının ortaya konmuş olması ve bunlara ek olarak bu çalışma ile akademik stalk için seçilen kriterler, akademik stalk tarafları ve bu taraflara göre sonuçlarının ortaya konması da yine bu çalışmanın alanyazına bir diğer özgün katkısı olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada ortaya çıkan bir diğer önemli sonuç, akademik şeffaflık konusunu gündeme getirmiş olmasıdır. Günümüzde Avesis, Yöksis ve kurumların resmî web sayfaları gibi platformlarla ve bu platformlardan gelen bildirimlerle akademisyenlerin sistemde yer alan bilgilerine ya da açık erişimin yaygınlaşması ile birlikte nitelikli yayınlara ve veri kaynaklarına ulaşılması mümkün olmaya başlanmıştır. Bu durum bir taraftan akademik stalk’ı teşvik etmekte, akademik şeffaflığı arttırmaktayken diğer taraftan akademisyenlerin söz konusu platformlarda bilgilerinin yer alması ile yapılan akademik stalk’ın kendilerini hem zorunlu olarak ifşa etmelerine hem de kişisel bir sunumda bulunmalarına yol açmaktadır. Ancak içinde bulunduğumuz büyük veri çağında, çeşitli kaynaklardan beslenen farklı formattaki çeşitli veriler hızla üretilmeye devam etmektedir ve bu anlamda açık, güvenilir bir şekilde hazırlanan; yararlı, paylaşılabılır ve doğru bilgiler hedefleyen sistemlere olan ihtiyaç gittikçe artmaktadır. Dolayısıyla bu durumlar da göz önüne alınarak akademik stalk kavramının incelenmesi, kavramın günümüz bilgi ve iletişim çağındaki önemi, akademiye şeffaflık açısından görünürlüğünün anlaşılması ve kavrama ilişkin farkındalığın kazanılması bakımından çalışmanın mikro ve makro boyutlarda alanyazına ve akademik hayata katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın alanyazına katkılarının yanı sıra araştırmanın belirli üniversiteler ve belirli bir örnekleme yapılmış olması araştırmanın sınırlılığı olarak ortaya çıkmaktadır. Çalışmada akademik stalk yapılan kişiler için kriterler ve bu kişilerin özellikleri ortaya konulmakla birlikte özellikle akademik stalk yapan kişilerin ayırt edici özelliklerini ortaya koymak, takipçi (stalker) türlerini belirlemek ve kim akademik stalk yapar, kimin takip etmesi muhtemeldir, neden takip eder, hangi takipçiler kötü niyetlidir gibi soruların yanıtlarını bulmak için stalk yapanların belirli özellikleri incelenebilir. Bu açıdan kavrama ilişkin gelecekte yapılacak olan çalışmalar için farklı ve daha büyük örneklemler üzerinde çalışılması önerilmektedir. Çalışmada katılımcılar tarafından vurgulanan bir diğer konu ise, akademik stalk yapma amacı sosyal anlamda da değerlendirildiğinde, akademik stalk yaparken ne kadar sosyal amaçlı ne kadar kendilerine fayda amaçlı ne kadar onları takip amaçlı yapıldığının ayırt edilemediği ve bu anlamda amaç ayrımı yapmanın zor olabileceğidir. Her ne kadar çalışmada farklı amaçlar ortaya konulmuş olsa da ileride bu konuda daha fazla çalışma ortaya konulması ve yapılacak çalışmalarda akademik stalk amaçlarının daha detaylı ve farklı örneklemler üzerinde incelenmesi önerilmektedir. Çalışmada akademik stalk kavramı tüm yönleri, özellikleri, boyutları, neden ve sonuçları ile nitel bir yöntemle incelenmekle birlikte, akademik stalk kavramı henüz alanyazına yeni girmiş bir kavram olduğundan bu kavrama ilişkin nicel bir ölçme aracının geliştirilmesi de önerilmektedir. Söz konusu önerilerden hareketle akademik stalk kavramının daha görünür kılınması ve ölçülebilir olması sonucunun akademisyenler ile alakalı iç ve dış paydaşlara

(dekanlık, müdürlük, üst yönetim, birimler vs., üniversite içi paydaşlar, YÖK, ÜAK gibi kuruluşlar vs. ve araştırmacılar) bir takım görev ve sorumluluklar getireceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, kavramın görünürlüğünün ve akademik stalk davranışına ilişkin farkındalığın artması için araştırmacıların kavrama ilişkin daha fazla araştırma yapmaları önerilmektedir. Ayrıca akademik stalk davranışının avantaj ve dezavantajları düşünüldüğünde, stalk yapan ve stalklanan kişiler arasında adaletsizlik olmaması ve tarafların bu davranışın sonuçlarına ilişkin yaşayacakları mağduriyetin önlenmesi adına YÖK, ÜAK gibi kuruluşların, kişilerin sosyal ve akademik platformlarda yer alan bilgilerine ilişkin ya daha fazla şeffaflık sağlanması ve herkesin eşit şartlarda akademik bilgilere ulaşması ya da bilgilerin gizliliğinin artırılarak kişilerin bilgilerinin ifşa edilmesinin önüne geçilmesi konusunda net kriterler belirlemeleri önerilmektedir. Aynı şekilde Dekanlık, müdürlük, üst yönetim ve birimlerin de yönetim pozisyonunda oldukları birimlerin resmi sayfalarında akademik personellerine ilişkin bilgilerinin gizliliği ya da sunulması konusunda herkese eşit fayda sağlayacak ve hak kaybına neden olmayacak şekilde söz konusu bilgilere erişim konusunda net kriterler belirlemeleri ve bu şekilde bilgi sistemlerini revize etmeleri önerilmektedir. Her ne kadar söz konusu öneri ve önlemler alınsa dahi büyük verinin yaygınlaştığı günümüzde veriye ulaşmanın kolaylaşması kişiler için birtakım etik hak ve ihlallere sebep olduğundan kişilere ilişkin bilgi ve verilere açık erişim konusundaki etik ilkelerin de ilgililerce gözden geçirilmesi, bu konuda birtakım etik denetimlerin sağlanması, gerekli birimlerde etik kurullar oluşturulması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Alkan, A., Çam, S., Küçükkütük, A. ve Cömert, M. (2022). Akademik dünyanın gizli yönü akademik stalk: Meraklarımız ‘akademik tecessüs’ ten mi, yoksa ‘akademik tahassüs’ ten mi geliyor?. *Isparta Okulu Dergisi*, 2(1), 57-71.
- Arslan, E. (2022). Dijital hastalık bağlamında; iz sürme (stalk) ve fomo ilişkisi. *İletişim Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 154-166.
- Aygül, H. H., Apak, F. ve Akgül, M. (2020). Stalk(er): Instagram mekânında gözetim ve gözetleme. H. H. Aygül ve E. Eke (Ed.), *Dijital Bağımlılık ve E-hastalıklar* içinde (s. 385-403), Ankara: Nobel Yayınevi.
- Bayraktar, S. ve Arıkan, A. (2018). *Musallat Olma Davranışı: Bir kavram önerisi ve ölçek uyarılama ön çalışması*. 15. Adli Bilimler Kongresi, Antalya, Türkiye, 12 - 15 Nisan 2018, 1(1), 65. <https://avesis.akdeniz.edu.tr/yayin/66029934-a8d3-4b54-a506-87e13ad91ae6/musallat-olma-davranisi-bir-kavram-onerisi-ve-olcek-uyarlama-on-calismasi>
- Bıdın, R., Tamam, E. ve Hamad, S. (2011). E-mail use and usefulness: The effect of media richness and social influences, *Revista de Administratie Publica si Politici Sociale An III*, 2(7), 81-94.
- Boyd, D. (2008). *Taken out of context: American teen sociality in networked publics* (PhD Dissertation), University of California. Berkeley.
- Brantlinger, E., Jimenez, R., Klingner, J., Marleen, P. ve Virginia, R. (2005). Qualitative studies in special education. *Exceptional Children*, 71(2): 195-207.
- Corbin, J. ve Strauss, A. (2014). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. Newbury Park, CA: Sage.
- Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2015). *Karma yöntem araştırmaları: tasarımı ve yürütülmesi* (S. Yaman, Çev.). Anı Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2020). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (S. B. Demir, M. Bütün, Çev.). Siyasal Kitabevi.
- Daft, R. L., ve Lengel, R. H. (1986). Organizational information requirements, media richness, and structural design. *Management Science*, 32(5), 554-571.
- Doğan, R. (2014). Kadına yönelik şiddetin bir türü olarak, ısrarlı takip (stalking) kavramı ve suçu. *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 135-154.

- Ellison, N. B., Vitak, J., Steinfield, C., Gray, R. ve Lampe, C. (2011). Negotiating privacy concerns and social capital needs in a social media environment. S.Trepte ve L. Reinecke (Ed.). *Privacy Online* içinde (s.19-32). Springer Berlin Heidelberg.
- Every-Palmer, S., Barry-Walsh, J. ve Pathé, M. (2015). Harassment, stalking, threats and attacks targeting New Zealand politicians: A mental health issue. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 49(7), 634-641. <https://doi.org/10.1177/0004867415583700>.
- Güzel, E. (2016). Dijital Kültür ve Çevrimiçi Sosyal Ağlarda Rekabetin Aktörü: "Dijital Habitus. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 4(1), 82-103.
- Higinbottom, G. (2004). Sampling issues in qualitative research. *Nurse Researcher*, 12(1), 7-19.
- Kaplan, A. M. ve Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business Horizons*, 53 (1), 59-68. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2009.09.003>.
- Lester, S. (1999). *An introduction to phenomenological research*. Taunton UK: Stan Lester Developments. https://www.researchgate.net/publication/255647619_An_introduction_to_phenomenological_research.
- Meloy, J. R. ve Gothard, S. (1995). Demographic and clinical comparison of obsessional followers and offenders with mental disorders. *Am J Psychiatry*, 152(2), 258-263.
- Meloy, J. R. (1999). Stalking: An old behavior, a new crime. *Psychiatric Clinics of North America*, 22(1), 85-99.
- Mullen, P. E., Purcell, R. ve Stuart, G. W. (1999). Study of stalkers. *American journal of psychiatry*, 156(8), 1244-1249.
- Mustaine, E. E. ve Tewksbury, R. (1999). A routine activity theory explanation for women's stalking victimizations. *Violence Against Women*, 5(1), 43-62. <https://doi.org/10.1177/10778019922181149>.
- Pathe, M. ve Mullen, P. E. (1997). The impact of stalkers on their victims. *The British Journal of Psychiatry*, 170(1), 12-17.
- Patton, M. Q. (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri (M. Bütün ve S. B. Demir, çev.). Pegem Yayınevi.
- Saltık, R. (2018). Sosyal sermaye ve armağan ekonomisi üzerinden sosyal medya ve stalk olgusu: Instagram üzerinden bir inceleme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi (AKİL)*, (30), 345-363.
- Jensen Schau, H. ve Gilly, M. C. (2003). We are what we post? Self-presentation in personal web space. *Journal of consumer research*, 30(3), 385-404. <https://doi.org/10.1086/378616>.
- Shane-Simpson, C., Manago, A., Gaggi, N. ve Gillespie-Lynch, K. (2018). Why do college students prefer Facebook, Twitter, or Instagram? Site affordances, tensions between privacy and self-expression, and implications for social capital. *Computers in Human Behavior*, 86, 276-288. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.04.041>.
- Sun, Y. ve Shang, R. A. (2014). The interplay between users' intraorganizational social media use and social capital. *Computers in Human Behavior*, 37, 334-341. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.03.048>.
- Şenses, Ö. ve Aydoğdu Karaaslan, İ. (2022). Sosyal medyada stalklamak üzerine yapılan bir araştırma. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(11), 1527-1543. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.1114>.
- Şimşek, T. (2019). Sosyal Medyada Mahremiyetin İfşası "Instagram Örneği". *Sosyolojik düşün*, 4(1), 10-24.
- Silver, C. ve Lewins, A. (2018). *Nitel araştırmalarda yazılım kullanımı adım adım* (Çev. M. Tekindal). Nika Yayınevi.
- Tekindal, M. ve Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, 20(1), 153- 182.
- Tjaden, P. G. ve Thoennes, N. (1998). *Stalking in America: Findings from the national violence against women survey*. US Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute

- of Justice. <https://nij.ojp.gov/library/publications/stalking-america-findings-national-violence-against-women-survey>.
- Turmanis, S. A. ve Brown, R. I. (2006). The Stalking and Harassment Behaviour Scale: Measuring the incidence, nature, and severity of stalking and relational harassment and their psychological effects. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 79(2), 183-198.
- Uğuz Arsu, Ş., Sunman, G., Oruç, Ş. ve Tekindal, M., (2020). Türkiye’de gelişmekte olan üniversitede araştırma görevlisi olma deneyimi: nitel bir araştırma. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 20(1), 109-152.
- Uzun, K. ve Uluçay, D. (2017). İş ortamında WhatsApp kullanımı ve kesintiye uğrama. *Selçuk İletişim*, 10(1), 216-231.
- Van der Aa, S. (2012). Stalking as a form of (domestic) violence against women: two of a kind. *Rassegna italiana di criminologia*, 3, 174-187.
- Westrup, D. (1998). Applying functional analysis to stalking behavior. J. R. Meloy (Ed.) *The psychology of stalking* içinde (p. 275-294). California: Academic Press.
- Xiao, Y., Huang, Q. ve Wu, K. (2015). Understanding social media data for disaster management. *Natural hazards*, 79, 1663-167.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, İ. (2021). Sosyal medya ve mahremiyet sorunsalı: Panoptikondan süperpanoptikona mahremiyetin dönüşümü. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 6(11), 122-132.